

›Sektor3 ›Lättare få serveringstillstånd ›Carl Schlyter: Sänk kvoterna nu!
KONGRESS IOGT-NTOs nya ledarduo - Strategi 2015 - Motionera mera

accent

Romanus

INTERVJU
ALKOHOLPOLITIKENS NESTOR

SVERIGES STÖRSTA TIDNING OM DROGER OCH NYKTERHET

EN TIDNING FRÅN IOGT-NTO NR 3 2009 PRIS 20 KR

Nyhet nr 2! 10 % rabatt
på Företagsförsäkring!

Tillsammans gör vi skillnad!

Bara för dig som är medlem

IOGT-NTO och SalusAnsvar har ett långt och nära samarbete där en av våra största uppgifter är att värna om dig som medlem. 2009-års samarbetsavtal innehåller ett flertal spännande nyheter. Nyheterna kommer under året att presenteras i Accent successivt vart efter de träder ikraft.

Nyhet nummer 2:

- **Endast för IOGT-NTO!** Om du har ett eget företag och tecknar din **Företagsförsäkring** hos SalusAnsvar får du **10 % rabatt** på försäkringen.

Ring SalusAnsvar Företagskundcenter, telefon **0200-87 50 80** och teckna en försäkring för ditt företag idag.

Vill du veta mer om dina övriga förmåner är du välkommen att ring SalusAnsvar Kundcenter, telefon 0200-87 60 50. Mer information hittar du också på **www.salusansvar.se/iogtnto**

IOGT-NTO

i samarbete med

SALUSANSVAR

*IOGT-NTO:s samarbete med SalusAnsvar har en nästan 70 år lång historia.
SalusAnsvar har under hela denna tid stött rörelsens arbete inom alkohol- och narkotikafrågor.*

Lättare få serveringstillstånd

8 AKTUELLT Det kommer att bli lättare att få serveringstillstånd om förslagen i den nya alkohollagsutredningen går igenom. Utredningen säger däremot nej till gårdsförsäljning av vin och vill införa ett förbud mot alkoholservering efter klockan tre på natten.

INTERVJU

Alkoholpolitikens nestor

16 INTERVJU Engagemanget tar inte slut för att man blir pensionär. Gabriel Romanus har levt med alkoholfrågan i 30 år, som politiker och som chef för Systembolaget. Nu är han 70 och har mycket kvar att göra för framtidens alkoholpolitik.

KULTUR

Lars Forsell hyllas

22 KULTUR Teatergruppen Egon från IOGT-NTOs folkhögskola Wendelsberg ger en bejublade föreställning "Tillägnad", som handlar om Lars Forsell. Hans ljusa och hans mörka sidor, med alkoholism, visas upp.

I FOKUS

Det civila samhället organiserar sig

12 I FOKUS Den nystartade tankesmedjan Sektor3 och tilltänkta branschorganisationen ISIP är två exempel på att det civila samhället håller på att organisera sig.

OPINION

Ta kampen med alkohollobbyn

4 LEDARE Alkohollagsutredningen vill ha bort femöppet och säger nej till gårdsförsäljning. Nu gäller det att ta upp kampen med alkohollobbyn, som är i full gång med att påverka beslutsfattarna.

Öka inflytandet för medlemmarna

6 DEBATT Vi behöver öka inflytandet för medlemmarna i IOGT-NTO, anser Kjell-Ove Oscarsson. Han vill att förbundsstyrelsens förslag till kongressen ska presenteras i god tid för att kunna diskuteras på distriktens årsmöten.

AKTUELLT

"Sverige borde sänka införselkvoterna"

7 AKTUELLT EU-parlamentarikern Carl Schlyter tycker att den svenska regeringen ska sänka kvoterna utan att vänta på EU. I Europaparlamentet har man redan röstat för en kraftig sänkning.

I RÖRELSE

Anna och Kjell-Ove föreslås bli ledarduo

30 I RÖRELSE Anna Carlstedt och Kjell-Ove Oscarsson blir IOGT-NTOs nya ledarduo, enligt valberedningens förslag. Hela förslaget till ny förbundsstyrelse blir klart i slutet av april.

Radiodokumentär om att vända livet

34 I RÖRELSE "Våga vara lycklig" är en radiodokumentär av Leif Stenberg om människor som mot alla odds lyckats vända sina liv och nu brinner för att göra något gott för andra.

FASTA AVDELNINGAR

LEDARE.....	4	PRESSGRANNAR.....	6	INTERVJU.....	16	KORSORD.....	27
REDAKTION.....	5	AKTUELLT.....	7	KULTUR.....	22	I RÖRELSE.....	28
INSÄNDARE.....	5	TRE FRÅGOR.....	11	HALLÅ DÅR.....	25	IOGT-NTO INFO.....	40
DEBATT.....	6	I FOKUS.....	12	KRÖNIKA.....	26	NÄSTA NUMMER.....	43

OMSLAGSBILD
Foto: Anja Liljefors

Alkohollagsutredningen vill begränsa öppettiderna på krogen och säger tydligt nej till gårdsförsäljning. Men utredningsförslag blir inte automatiskt regeringsförslag och riksdagsbeslut. Nu gäller det att ta upp kampen med alkohollobbyn, som är i full gång med att påverka beslutsfattarna.

Ta strid mot alkohollobbyn

AV EVA ÅHLSTRÖM

”B u och bä till alkohollagsutredningen”, skriver Sveriges Bryggerier i ett pressmeddelande. ”Bättre men inte bra” är rubriken på en ledare i tidningen Restauratören, med Sveriges Hotell- och Restaurangföretagare som huvudman. Båda rubrikerna skulle kunna stå över den här ledaren också. Men längre än så är vi inte överens. Bryggare och restaurangägare vill luckra upp den restriktiva alkoholpolitiken, vi nykterister vill försvara och förstärka den.

Det krogägarna tycker är bra är att det ska bli lättare att få serveringstillstånd. Cateringföretag och mässarrangörer ska kunna få tillstånd, kraven på köksutrustning och lagad mat ändras så att till exempel sushibarer ska kunna servera alkohol. Det kommer givetvis att öka konsumtionen och ligger knappast i linje med utredningens direktiv om en restriktiv alkoholpolitik.

En av de frågor som diskuterats mest är den så kallade gårdsförsäljningen, alltså att vinodlare och andra tillverkare själva ska få sälja sina produkter. Något som bland andra vinodlande bönder och lokala öltillverkare har sett fram emot. Men där säger utredningen tydligt nej. En utgångspunkt har varit att behålla Systembolagets monopol, och utredaren Anita Werner drar slutsatsen att gårdsförsäljning inte är förenligt med detaljhandelsmonopolet. Om Sverige tillåter tillverkare att själva sälja vin, öl eller sprit, är risken stor att EU-kommissionen tycker att det är dags att avskaffa det enda monopol som Sverige har fått behålla.

Lantbrukarnas Riksförbund är starkt kritiska mot utredningen och drar nu igång ett intensivt lobbyarbete för att det ska bli tillåtet för vinbönder och små gårdsbryggerier att sälja sina produkter. I regeringen har de stöd av två centerpartister, näringsminister Maud Olofsson och jordbruksminister Eskil Erlandsson som har uttalat stöd för gårdsförsäljning, och i riksdagen har också moderater motionerat för en sådan ändring. Folkhälsominister Maria Larsson lär behöva allt stöd hon kan få när det gäller att försvara folkhälsan gentemot ministerkollegornas argument om att utveckla landsbygden och stödja småföretagarna.

»I regeringen har de stöd av två centerpartister, näringsminister Maud Olofsson och jordbruksminister Eskil Erlandsson.«

När utredningen nu går ut på remiss, gäller det därför att alla som vill slå vakt om Systembolaget också gör sina röster hörda.

Öppettiderna på krogen är en annan fråga där lobbyarbetet redan är i full gång. Utredningen vill att det ska bli förbjudet att servera alkohol efter klockan tre på natten. Idag finns ett 50-tal krogar som har tillstånd att servera alkohol till klockan fem, men polisen har länge framfört önskemål om tidigare stängning.

Folkhälsoinstitutet hänvisar i en kom-

mentar till forskning som visar dels att hög alkoholkonsumtion och våldsbrott hänger tätt samman, dels att problemen ökar ju senare på natten serveringen pågår.

Men restaurangerna och deras branschorganisation SHR anser inte att det finns några belägg för att alkoholkonsumtionen skulle öka om fler krogar hade öppet längre. Tvärtom hävdar de att tidigare stängning bara skulle gynna uppkomsten av svartklubbar.

Reaktionerna visar att alkohollobbyn rustar till strid mot flera av de centrala förslagen i utredningen. Nu gäller det att alla som vill värna folkhälsan också vässar sina vapen. Annars är risken stor att den nya alkohollagen blir betydligt mindre restriktiv än utredaren tänkt sig. ■

FÖR ÖVRIGT ANSER ACCENT ATT...

Alkohol och idrott hör ihop

IDROTT Höjdhopparen Kajsa Bergqvist blir vinskribent för tidningen Laga Lätt, i samarbete med Dagens Nyheter. I första numret som hon medverkar i ger hon sina bästa ”bubbeltips”, och för DN berättar hon om sitt stora intresse för mat och vin. Nu har hon också utbildat sig till sommelier. Var det någon som sa att alkohol och idrott inte hör ihop?

Bättre att fria än att tänka

INFÖRSEL Två härnösandsbor har stått åtalade för grov smuggling av alkohol från Tyskland. I Tullverkets beslag fanns 3 500 liter starköl, 178 liter starksprit och 132 liter vin. Tingsrätten friar dem från misstanke om att varorna ska säljas vidare och häver beslaget. Hur lyckas man komma fram till att 3,5 ton öl – förutom hundratals liter sprit och vin – är för personligt bruk?

SvD har idel trista ledare

ALKOHOLLAG Sanna Rayman på Svenska Dagbladets ledarsida är besviken på alkohollagsutredningen. Av en borgerlig regering hade hon förväntat sig mindre förmynderi, uppluckrat monopol och färre pekpinar. I stället levererades ”idel trista förslag” om skärpning och åtstramning. Undrar om hon hört talas om att alkohol kan ge en del trista biverkningar.

Citatet

»**Alkohol i nämnvärd mängd är oförenligt med möjligheten till ett gott samhälle.**«

BERIT SALDNER

Dåligt medel för avkalkning

ALKOHOL I "Vetandets värld" i P1 sa professor emeritus Bengt Flagrell för några år sedan att "vi forskare vet inte varför man, om man dagligen dricker en viss mängd öl, vin eller sprit, inte får så mycket hjärt-kärlsjukdomar". Jag var förvånad över att de inte vet det. Att alkohol kan ge högt blodtryck och ökad risk för hjärnblödning och andra blödningar, visste (vet) de dock.

Under uppslagsordet alkohol står det i Bonniers lexikon om vad som händer i kroppen vid alkoholintag. Bland annat omvandlas alkohol i människokroppen till ättiksyra, och att ättika är avkalkande vet väl de flesta. Kör man med avkalkningsmedel i blodet så gott som dagligen, blir man förstås inte så åderförkalkad. Detta vet man inom alternativmedicinen, där man kan ge EDTA-dropp (en ättiksyrelösning) vid kärlförträngningar. EDTA-infusion är dock förbjuden att ge i Sverige. En EDTA-behandlare i Stockholm hotades med vite om han fortsatte med sin verksamhet. "Det finns ingen dokumenterad effekt av EDTA-infusion", ansåg en av våra sjukvårdskontrollerande myndigheter.

En man berättade i P4-programmet Karlavagnen att han hade haft stora hjärt-kärlproblem och hade opererats för det. Trots operationen hade en hel del av kärlkrampen kvarstått, och han hade därför på eget initiativ och för egna pengar tagit ättiksyrebehandlingar. Efter dem hade han inte längre några kärlkrampsbesvär.

Det beroendeframkallande nervgiftet alkohol, som

Hur blir alkoholpolitik en del av valrörelsen?

Accent 2/09.

nu uttalar att landet befinner sig i en ödesdiger situation, kommer inte frågan upp om alkoholens totala samhällskostnader. För mig är det en klar indikation på att landets folkvalda inte tar denna samhällsfråga på något stort allvar. Hur kan det vara möjligt att arbeta politiskt och samtidigt blunda för en av samhällets större problemställningar?

Att blunda för dessa stora summor är förvånansvärt och därtill faktiskt också upprörande. När det är valtider och mycket utlovas, sägs det knappast något ord om alkoholens skadeverkningar och de samhällsproblem som detta medför.

Jag kan inte påminna mig att alkoholpolitik har varit med som ett naturligt ämne i valrörelsetider under långa tider. Möjligen när Per Edvin Sköld var finansminister? Det skulle faktiskt vara intressant om någon kunde tala om när alkoholpolitik ingick i valrörelsearbetet, tillsammans med andra politikområden.

Inför Sveriges ordförandeskap innevarande år är det angeläget att bedriva påtryckningar gentemot de folkvalda, exempelvis att skriva till dem och ställa alkoholpolitiska krav om att införselkvoterna blir föremål för kraftiga sänkningar.

BENGT ÖDÉN

RESPONS En kommentar till ledaren i Accent nr 2/09, "Möjligt påverka EU-politiken":

För att vinna respekt inom det alkoholpolitiska området är det viktigt att inrikta uppmärksamheten på folkhälsan och vilka följder som uppstår med hög alkoholkonsumtion.

Det är märkligt att ansvariga inom sjukvårdens område är så tystlåtna i denna fråga. Alkoholrelaterade sjukdomar slukar stora delar av sjukvårdens budget. I rådande ekonomiska kristider, där bland andra finansministern

"redan" vid en halt av 0,8 – 1 promille i blodet minskar den sociala kompetensen/intelligensen, så att man blir sämre på att bedöma sitt eget beteende, är förstås inget bra "åderavkalkningsmedel". Det finns bättre och mindre riskabla sätt att hålla blodkärlen någorlunda "plackfria".

Alkohol i nämnvärd mängd är oförenligt med möjligheten till ett gott samhälle. När ska fler (alla) på allvar förstå vilken stor och onödigt samhälls- och livsförstörare alkoholen är och också upptäcka att det inte är något "offer" utan förmånligt att slippa dricka alkohol.

Oberoende och klokskap lär vara status i Sverige idag. Alkoholen fördummar, binder och ger ofrihet.

BERIT SALDNER, TRANÅS

Magikern ger ny syn på livet

LIVET Är du rädd för döden?

Tror du att den kommer medföra att du blir dömd och bestraffad? Vet du inte hur du ska leva ditt liv och om du gör rätt eller fel? Upplever du mycket rädslor inför detta? Då befinner du dig i samma tankegångar som jag själv innan jag fick tillfälle att läsa boken "Magikern och kärlekens magi" av Pär Wahlström.

Den förändrade min syn på livet, och jag känner idag en stor glädje och livslust inför nuet och framtiden, utan några irrationella rädslor. Och jag förstår varför gamla dogmatiska kristna värderingar tidigare hindrade mig från att leva fullt ut. Jag kan varmt rekommendera boken.

PONTUS

accent

Accent ges ut av IOGT-NTO, UNF, Ungdomens Nykterhetsförbund och JUNIS, IOGT-NTOs Juniorförbund.

Pressläggning detta nummer: 17 mars

REDAKTION

Eva Åhlström
Chefredaktör,
ansvarig utgivare
08-672 60 51
eva.ahlstrom@iogt.se

Patrik Sandström
Redaktionssekreterare,
form och layout
08-672 60 50
patrik.sandstrom@iogt.se

Maria Zaitzewska
Featureredaktör, reporter
08-672 60 56
maria.zaitzewska@iogt.se

Pierre Andersson
Nyhetsreporter
08-672 60 54
pierre.andersson@iogt.se

Eduardo Mutis
Bildredaktör
08-672 60 53
eduardo.mutis@iogt.se

Medarbetare detta nummer:
Ulf Lundkvist, Emma Hanquist, Malin Eijde, Anja Liljefors, Anita Johansson, Hillewi Wahl, Rurik Zaitzewska, Anders Perstrand, Jonas Forsberg.

ADRESS

Accent, Box 12825
112 97 STOCKHOLM,
tel: 08-672 60 50, fax: 08-672 60 01
e-post: accent@iogt.se

IOGT-NTO-förbundet
tel: 08-672 60 00
Besöksadress:
Gammelgårdsdv. 38
Stora Essingen, Stockholm

ADRESSÄNDRING

tel: 08-672 60 38/39
fax: 08-672 60 01

ANNONS

Info Reklambyrå. Janne Moréus
tel: 0221-213 40, mobil: 070-346 34 62
e-post: janne@info reklam.nu
Adress: Glasgatan 21, 731 30 Köping

TRYCK

VTT Grafiska, Vimmerby

OBESTÄLT MATERIAL

Tidning svarar inte för insända, obeställda texter och bilder samt förbehåller sig rätten att redigera insänt material.

LAGRING

Allt material i tidningen Accent lagras och kan publiceras elektroniskt. Icke anställda måste meddela eventuellt förbehåll mot sådan lagring och publicering. I princip publiceras inget material med sådant förbehåll.

DISTRIBUERAS I 45 000 EXEMPLAR
TS-KONTROLLERAD UPPLAGA
ISSN-nr: 0345-0406

MEDLEM I SVERIGES TIDSKRIFTER

Vi behöver fler och enklare vägar till inflytande för medlemmarna i IOGT-NTO, anser Kjell-Ove Oscarsson. Han vill att förbundsstyrelsens förslag till kongressen ska presenteras i så god tid att motioner och ändringsförslag kan diskuteras vid distriktens årsmöten. Han föreslår också frågestunder med förbundsstyrelsen under kongressen.

Öka medlemsinflytandet

AV KJELL-OVE OSCARSSON, STOCKHOLMSDISTRIKTET

I dessa bloggtider, när tankar och meningar på nätet når runt klotet lika snabbt som du trycker ner tangenterna på datorn, känns det lite knepigt att föra en debatt om värdet av goda samtal och kanske ilsken debatt vid distriktsårsmöten och lokala föreningsmöten.

Det känns trögt och kan kanske betraktas som bakåtskrivande att föreslå att vi ska föra diskussioner ansikte mot ansikte vid en kongress om motioner som manglats fram vid föreningsmöten och sedan fått dem genomlysta av såväl kansliefolk som förbundsstyrelse och beredningsutskott? Men jag tar risken, för jag tycker att det är viktigt.

Det har hänt att jag skrivit en motion till kongressen, och det har också hänt att förbundsstyrelsen har yrkat avslag på motionen med motiveringen att frågan redan finns med i förslaget till arbetsplan. Hur kan det bli så? Varför vet inte jag som medlem vad förbundsstyrelsen föreslår, och varför kan jag inte motionera och föreslå förändringar i det förslag till arbetsplan som kongressen ska ta ställning till? Vore det inte bra om medlemmar, var för sig eller i föreningar och distrikt, kunde föreslå ändringar? Eller är min enda möjlighet att invänta förbundsstyrelsens förslag och en kväll i juni ha möjlighet att tillsammans med ett gäng medlemmar i distriktet plöja igenom förslag och yttranden från utskott? Men då är det ju så dags!

Om man vill vara formell, kan man hänvisa till stadgarna, där det står att förslag som ska behandlas på kongressen ska vara ute en viss tid i förväg. Men när handlingarna lämnar förbundsstyrelsens bord, har

Debattören efterlyser mer underlag från förbundsstyrelsen till distriktsårsmötena, för att öka medlemsinflytandet.

FOTO: BERTIL WESTIN

»Det går förstås lika bra att diskutera och fatta beslut om en arbetsplan i januari som i maj.«

motionstiden redan gått ut, och distriktsårsmötena är historia.

Därför behöver förbundsstyrelsen vara klar lite tidigare med sina förslag. Det går förstås lika bra att diskutera och fatta beslut om en arbetsplan i januari som i maj. När distrikten har sina årsmöten i mars-april, borde en av huvudpunkterna på föredragningslistan vara förbundsstyrelsens förslag till verksamhetsinriktning, arbetsplan, och budget. Då skulle plötsligt alla medlemmar i realiteten få motionsrätt på

de förslag som är centrala och viktiga på kongressen, och som styr framtiden. Då skulle vi – kanske snudd på ett par tusen ombud och andra intresserade vid årsmötena – kunna diskutera inte bara vår egen arbetsplan utan också hur den binds samman med förbundets. Då skulle vi se förutsättningarna för att vara med och förändra.

En annan fördel skulle vara att fler inte bara kände till arbetsplanen utan också upplevde den som sin. En tidigare ledande tjänsteman inom IOGT-NTO brukade lite ironiskt säga att "det enda som säkert inte skulle hända ute i landet var att den arbetsplan som kongressen antagit skulle genomföras." En bra motionsordning skulle ta död på sådana tankegångar.

Poängen med förslaget är att det är lätt att genomföra, utan någon stadgeändring. Det är bara att sätta igång.

En annan idé för att få igång det goda samtalet är en frågestund med förbundsstyrelsen under kongressen. Det finns en massa frågor som inte ens är möjliga att motivera om, men som borde vara möjliga att samtala om och kanske få svar på. Avsätt en timme då förbundsstyrelsens ledamöter och kanske några tjänstemän får svara på frågor! Idén är inte ny, jag har knuckat den från riksdagen. Men det gör den väl inte sämre?

Min poäng är att vi måste skapa fler, bättre och enklare vägar till inflytande. Öppenhet är ett modeord i många organisationer. I IOGT-NTO kan vi skapa flera arenor för att uppnå det. ■

PRESSGRANNAR

"Vi dricker som aldrig förr"

GÖTEBORGSPOSTEN hade i februari en stort och uppmärksammat artikelserie om svenskarna och alkoholen. "Vi dricker som aldrig förr" var rubriken på den inledande artikeln, med aktuella fakta

om alkoholkonsumtionen och intervjuer med kända och mindre kända göteborgare som berättar om sitt förhållande till alkoholen. I nästa artikel berättar Anders om hur han fick en tankeställare när sköterskan på Företagshälsovården ställde frågor om hans alkoholvanor, och en forskare intervjuas om riskbruksmodellen. I senare

artiklar möter vi Cecilia som föddes med alkoholskador, därför att hennes mamma drack under graviditeten, och Tomas som har kört berusad 700 gånger och tycker att han kör bättre med alkohol i kroppen. Journalisterna bakom de genomarbetade artiklarna är Sarah Britz, Karin Torgny och Katarina Andersch.

”Sänk införselkvoterna nu - vänta inte på EU”

Ett av IOGT-NTOs krav inför valet till Europaparlamentet är att införselkvoterna för alkohol ska sänkas. Parlamentarikern Carl Schlyter, mp, tycker att regeringen ska sänka kvoterna utan att vänta på EU.

■ EU I mitten av november förra året beslutade Europaparlamentet att sänka införselkvoterna för alkohol till hälften. Någon praktisk betydelse har knappast beslutet – införselkvoterna är en skattefråga och där har inte parlamentet något medbestämmande i EU-systemet. Men Carl Schlyter, EU-parlamentariker för Miljöpartiet, tycker ändå att det är ett steg i rätt riktning.

– Det här är ännu ett tecken på att alkoholfrågorna i EU håller på att röra sig bort från ren frihandel. Fler och fler inser att alkohol skapar en massa problem och att man åtminstone måste ta hänsyn till riskgrupper som ungdomar och gravida. Att medelålders män också kan få och skapa problem är det inte lika många som verkar förstå.

Beslutet i parlamentet kom bara några veckor efter att ett parlamentsutskott sade nej till EU-kommissionens och den ansvariga utskottsrapportörens förslag att bland annat helt ta bort kvoterna och tillåta obegränsade mängder.

DEN SVENSKA REGERINGEN HAR under en längre tid sagt sig arbeta i EU-sammanhang för att det ska bli möjligt att sänka införselkvoterna.

– Jag har inte sett något av det arbetet här i Bryssel, säger Carl Schlyter. Jag skulle vilja se att Sveriges regering utan att vänta på EU införde kraftigt sänkta gränser för

Europaparlamentarikern Carl Schlyter, mp, vill att Sverige ska gå i spetsen för sänkta införselkvoter på alkohol. FOTO: MILJÖPARTIET

»Jag skulle vilja se att Sveriges regering utan att vänta på EU införde kraftigt sänkta gränser för hur mycket man får ta in skattefritt.«

CARL SCHLYTER, EU-PARLAMENTARIKER
FÖR MILJÖPARTIET

hur mycket man får ta in skattefritt. Det kan fortfarande vara tillåtet att ta in hur mycket som helst men då ska man också betala svensk alkoholskatt på det som överstiger.

Ett sådant beslut från svensk sida skulle med all sannolikhet hamna i EG-domstolen.

IOGT-NTOs FEM KRAV

IOGT-NTOs krav inför Europaparlamentsvalet

Inför valet till Europaparlamentet i juni har IOGT-NTO presenterat en lista med fem krav man tycker att parlamentariker och andra ska driva:

1. SÄNK INFÖRSELKVOTERNA INOM EU

”Vid varje resa från ett annat EU-land får varje vuxen ta med sig 230 liter alkohol. Det är dubbelt så mycket som den genomsnittliga svenskens årskonsumtion. Dessa regler är orimliga och försvårar för länderna att driva en egen alkoholpolitik. De bidrar också till olaglig vidareförsäljning. Införselkvoterna inom EU måste sänkas radikalt men när det inte sker borde varje medlemsland själv få bestämma sina kvoter.”

2. INFÖR MINIMISKATT PÅ VIN OCH HÖL DEN BEFINTLIGA PÅ ÖL OCH SPRIT

3. UNDANTA ALL ALKOHOL FRÅN WTOS OLIKA FRIHANDELSAVTAL

4. LÅT MEDLEMSLÄNDERNA BESTÄMMA OM TOTALFÖRBUD AV ALKOHOLREKLAM

5. AVSKAFFA JORDBRUKSSUBVENTIONER AV VINODLINGAR

– Det här bygger på precis samma logik som domstolen hade i frågan om Internet-spriten. Det är inte alls säkert att vi skulle förlora, säger Carl Schlyter. Och även om vi skulle förlora så är det sämsta utfallet att vi hamnar i samma situation som vi är i dag och då har vi åtminstone fått till en rejäl debatt.

PIERRE ANDERSSON

INFÖRSELKVOTER

Idag gäller:

10 LITER för sprit
20 LITER för starkvin
90 LITER för vin
110 LITER för starköl

Detta är dock bara så kallade indikativa nivåer. Så länge man kan motivera införsel för privat bruk kan man i princip ta in obegränsade mängder.

Parlamentets beslut:

5 LITER för sprit
10 LITER starkvin
45 LITER vin

(varav högst 30 liter mousserande vin)
55 LITER för starköl

Före EU-medlemskapet:

1 LITER sprit
1 LITER vin
2 LITER starköl

Lättare att få server i

Lättare att få serveringstillstånd, ingen gårdsförsäljning och förbud mot servering efter klockan tre på natten är tre förslag i alkohollagsutredningen.

■ **ALKHOLLAG** Utgångspunkten för utredningen har varit att behålla Systembolagets monopol och göra en översyn av alkohollagen inom ramen för en restriktiv alkoholpolitik. Bland annat därför föreslår utredaren Anita Werner att det inte ska bli tillåtet med så kallad gårdsförsäljning, det vill säga att tillverkaren själv skulle få sälja sina alkoholprodukter.

– Det här har ju diskuterats väldigt mycket men gårdsförsäljning är inte förenligt med detaljhandelsmonopolet, säger Anita Werner. I Finland har man haft gårdsförsäljning ett antal år men också fått kritik från EU-kommissionen som menar att det är olämpligt att ha försäljning vid sidan av monopolet.

En av de stora nyheterna i förslaget är att det föreslås bli förbjudet att servera alkohol efter klockan tre på natten. Idag finns ett femtiotal krogar i Sverige med tillstånd att servera alkohol till klockan fem, men utredaren menar att problemen blir för stora.

– Det är framför allt polisen som framfört önskemål om tidigare stängning. Det blir stökigt kring krogarna.

UTREDNINGEN FÖRESLÅR OCKSÅ ATT kraven på kök för lagad mat för att få alkoholtillstånd ändras så att även sushibarer och vegetariska restauranger utan stekbord kan få tillstånd.

– Det finns en massa detaljregleringar här, som vi vill ta bort, bland annat att man måste ha stekbord, säger Anita Werner.

Men man ska fortfarande ha ett eget kök och erbjuda lagad eller på annat sätt tillredd mat. Tanken är inte att varenda kiosk eller kafé ska få alkoholtillstånd.

Att det ska bli enklare att få alkoholtillstånd reagerar IOGT-NTOs ordförande Sven-Olov Carlsson mot.

– Förslaget om slopat krav på köksutrustning och lägre matkrav innebär en kraftig urholkning av de nuvarande bestämmelserna.

– Vi kommer att få se helt nya serveringsrörelser som tidigare inte har kommit ifråga för servering av starkare drycker än folköl. Det får till följd en dramatiskt

Det ska bli lättare att få serveringstillstånd om förslaget från alkohollagsutredningen går igenom.

Sven-Olov Carlsson

»Förslaget om slopat krav på köksutrustning och lägre matkrav innebär en kraftig urholkning av de nuvarande bestämmelserna.«

SVEN-OLOV CARLSSON, FÖRBUNDSORDFÖRANDE IOGT-NTO

ökad tillgänglighet till alkohol, säger han och menar att serveringsbestämmelserna är viktiga för att begränsa tillgängligheten och i förlängningen konsumtionen av alkohol.

– Alkoholutredningens förslag får motsatt effekt och motverkar dessutom regeringens mål att begränsa alkoholkonsumtionen. Utredningens förslag i denna del

är förhastat och bör därför inte läggas till grund för lagstiftning.

En annan föreslagen förändring när det gäller serveringstillstånden är att en ny och lindrigare form av sanktion införs, så kalla erinran.

– I praktiken handlar det att anpassa lagen till verkligheten, det är betydligt vanligare med varningar än med återkal-

ringstillstånd

ILLUSTRATION: ULF LUNDKVIST

lelser redan idag, säger Anita Werner. Men jag tror att det behövs skärpt tillsyn och det är extra viktigt att ha ordentlig koll om krogen redan fått en varning.

UNF, UNGDOMENS NYKTERHETSFÖRBUND är besviken på hur utredaren hanterar folkölsfrågan och anser att den anmälningsplikt som föreslås inte leder till förändring:

– Att unga får tag på folköl har inte att göra med om butikerna har anmälningsplikt eller inte att göra. Den enda lösningen är att flytta folkölen till Systembolaget, säger Robert Damberg, till Drugnews, och uppmanar regeringen att skärpa förslaget.

PIERRE ANDERSSON

pierre.andersson@iogt.se

ALKOHOLLAGSUTREDNINGEN

Här är förslagen:

■ **STOPP VID TRE.** Alkoholservice ska förbjudas efter tre på natten. Det ska dock vara möjligt att ha öppet ytterligare en timma.

■ **INGEN GÅRDSFÖRSÄLJNING.** Att tillåta försäljningskanaler vid sidan av monopolen anses inte gå ihop med Systembolagets monopol.

■ **KOMMUNERNA** får skyldighet att utfärda riktlinjer för vad som gäller för serveringstillstånd inom kommunen. För att reglerna inte ska spreta över landet föreslås att Statens folkhälsoinstitut ska ta fram modeller för dessa riktlinjer.

■ **CATERINGFÖRETAG** ska få möjlighet att få stadigvarande tillstånd för servering till slutna sällskap. (I dag måste de söka för varje tillfälle.)

■ **KRAVEN PÅ KÖKSUTRUSTNING** och lagad mat blir lindrigare. Skälen är att exempelvis sushirestauranger också ska kunna få tillstånd.

■ **FESTIVALER.** Det ska bli möjligt för flera restauranger att använda ett gemensamt serveringsområde under exempelvis festivaler.

■ **KROGAR** ska kunna krydda eget brännvin och sälja i egna flaskor. Särskilt tillstånd från kommunen krävs dock för att undvika svartspritsförsäljning.

■ **EN NY PÅFÖLJD**, erinran, införs för krogar som inte sköter serveringen som de ska. Erinran eller varning är förstahandsalternativet, återkallelse ska främst ske efter flera varningar utan bättring.

■ **EXAMEN.** Den som söker serveringstillstånd måste genom en examen eller motsvarande visa att han/hon har tillräckliga kunskaper om alkohollagen. Undantaget är om man exempelvis kan visa att man utan anmärkning drivit krog i annan kommun.

■ **AFFÄRER** som säljer folköl måste redan idag anmäla detta till kommunen. Nytt i utredningens förslag är det blir straffbart att inte göra detta.

■ **ANNONSERING.** De regler som finns kring bilder i alkoholannonser föreslås gälla även i andra media än tidningar och tidskrifter, exempelvis vid annonsering på Internet. Ytterligare ett förslag är att annonser för alkohol i tidningar inte får vara större än en halvsida i tabloidformat.

Missnöjd vinbonde

Lauri Pappinen, ägare av vingården Gutevin AB på Gotland är missnöjd över förslaget till ny alkohollag.

Lauri Pappinen
FOTO: MARIA ZAITZEWSKY

Vad säger du om förslaget att gårdsförsäljning inte ska tillåtas?

– Det verkar, trots beslutet, finnas vissa öppningar. Anita Werner säger att LRF sitter på uppgifter som skulle kunna öppna upp för gårdsförsäljning och samtidigt behålla monopolen. Dessutom har rösterna om att gårdsförsäljning kan leda till ökat missbruk tystnat. Vid vinförsäljning från samtliga svenska gårdar skulle andelen uppgå till 0,1 promille av Systembolagets försäljning. Missbruk är alltså inget argument som håller.

Vad tänker du göra nu?

– Definitivt kämpa vidare. Här finns många frågetecken att räta ut. Min personliga teori är att Maria Larsson och Anita Steen har pratat ihop sig och till varje pris vill undvika gårdsförsäljning. Men tyvärr håller inte deras argument. De far med osanning när de säger att det finns ett överklagande mot Finland från EU för att gårdsförsäljningen hotar det finska monopolen, och att vi i Sverige av den anledningen inte heller ska få rätt att sälja gårdsvin.

Vi har fått information från utrikesministeriet i Finland som säger att det inte finns några EG-rättsliga skäl mot gårdsförsäljning. Det finns helt enkelt inget case mot Finland och det kommer vi nu att kunna bevisa, så snart vi har fått alla dokument skickade till oss från Bryssel.

Hur ska du gå till väga?

– Överklaga beslutet innan remisstiden går ut. Men Maria Larsson tycks vilja ha en väldigt kort remisstid, antagligen för att hon inte vill att detta ska komma fram. Men det är viktigt att alla fakta läggs på bordet. Det är rättsvidrigt att anföra skäl som inte existerar till att vi inte kan ha gårdsförsäljning.

MARIA ZAITZEWSKY

Regeringen tänker lyfta alkoholfrågan i EU

EU Regeringen tänker lyfta alkoholfrågan under svenska EU-ordförandeskapet i höst. Reklamens roll, unga och alkohol, skadligt drickande och äldres konsumtion är några teman under toppkonferenser i höst.

En informell hälsoministerkonferens hålls redan i juli i Jönköping med folkhälsominister Maria Larsson som värd. I slutet av september anordnas i Stockholm dels en EU-expertkonferens om alkohol och hälsa, dels ett glo-

balt expertmöte tillsammans med WHO om alkohol som utvecklingshinder.

Sven-Olov Carlsson, förbundsordförande i IOGT-NTO, menar att ordförandeskapet är ett gyllene tillfälle att prioritera alkoholförebyggande insatser och driva på för en restriktiv linje.

– Det dröjer länge innan vi får ett svenskt ordförandeskap igen i EU. Det är nu det gäller, säger han.

DRUGNEWS/SL

Hot om arbetslöshet vid skattehöjningar

STORBRITANNIEN I Storbritannien har regeringen de senaste åren tagit allt kraftigare tag för att få bukt med alkoholkonsumtionen och alkoholskadorna. Nu reagerar alkoholindustrin.

När regeringen nu avisat skattehöjningar på alkohol väljer alkoholindustrin att kontra med en rapport som talar om effekterna av en lägre försäljning av alkohol. Bland annat hävdar man att upp till 80 000 jobb kommer att försvinna om skattehöjningen blir verklighet.

PA

Mindre knark på stockholmskrogar

NARKOTIKA Anställda på krogarna i Stockholm både använder och ser mindre knark på krogen. Detta enligt en ny rapport från STAD.

En larmrapport från 2001 visade att hela 83 procent av de kroganställda hade sett narkotikapåverkade gäster. Sedan dess har polisen, Socialtjänsten och krögarna arbetat med frågan inom ramen för det så kallade STAD-samarbetet.

Enligt den rapport som STAD, en enhet inom landstingets Beroendecentrum, nu genomfört har siffran nu minskat till 76 procent. Dessutom visar rapporten att en mindre andel av krogarbetarna själva tar narkotika. I den tidigare undersökningen svarade 60 procent att de någon gång använt narkotika, i den senaste undersökningen var det 53 procent.

– Alla krögare är ense om att det blivit en stor skillnad. Personalen har blivit mer res-

Kammarrätten anser att McDonald's i Sky City på Arlanda har rätt till serveringstillstånd för öl.

SERVERINGSTILLSTÅND McDonald's i Sky City på flygplatsen Arlanda har fått tillstånd av kammarrätten att servera öl. Bolaget som driver restaurangen har länge sökt om serveringstillstånd men fått avslag av såväl Sigtuna Kommun som länsrätten. Avslagen har motiverats med att restaurangen är gatuköksbetonat, riktar sig till ungdomar och att det saknas ett allsidigt matutbud.

Ordförande Lola Svensson (s) i socialtjänstutskottet i Sigtuna vet inte om de kommer att driva ärendet vidare eller inte.

– Jag måste få smälta det här och läsa igenom

domen i lugn och ro. Vi ska överlägga om ifall vi ska begära prövning i Regeringsrätten, säger hon till tidningen Restauratören.

Kammarrätten anser till skillnad från Sigtuna kommun och länsrätten inte att McDonald's Sky City är gatuköksbetonat och motiverar sitt beslut med att man har 40 bord med 120 sittplatser och att matutbudet är så allsidigt som man kan kräva.

Man underkänner också argumentet att restaurangen är en mötesplats för ungdomar då en internationell flygplats är en "utpräglad vuxenmiljö".

PIERRE ANDERSSON

triktiv i sin syn, och har ändrat attityd till frågan. Men det finns de som oroas över utemiljön generellt, säger Johanna Gripenberg, utvärderare vid STAD, till Dagens Nyheter.

PA

Systembolagets försäljning ökar

ALKOHOL Lågkonjunkturen har inte påverkat försäljningen på Systembolaget. Försälj-

ningen under januari och februari ökade med 6,4 procent i jämförelse med samma period 2008.

Försäljningsökningen är tydlig i alla varugrupper. Ökningen är något större i norra respektive södra Sverige. Förklaringen är sannolikt att den försvagade kronan gjort det mindre lönsamt att handla alkohol i utlandet.

– Trettondedag jul inföll i år på en tisdag, vilket innebar extra helgförsäljning jämfört med januari förra året. Att Finland höjt alkoholskatten med 10 procent den 1 januari 2009 påverkar också försäljningen i Systembolagets butiker vid gränsen.

Systembolagets statistik visar också att försäljningen av det alkoholfria sortimentet ökade med nästan 13 procent.

PA

Barnen drabbas när mamma fängslas

STUDIE Barnen drabbas hårt när mamma hamnar i fängelse. Det visar en ny studie från Malmö högskola, "Mor i fängelse - mödrar och barn berättar" av Anneli Björkhagen Turesson.

Hälften av barnen mår psykiskt dåligt ännu ett år efter separationen. Den främsta anledningen är, enligt studien, att myndigheterna saknar ett barnperspektiv och nonchalerar barnens behov av stöd och hjälp.

Men studien visar också att påfrestningarna inte bara är av ondo. I vissa fall har de lett till

utveckling och en bättre förmåga att hantera svårigheter längre fram i livet.

Avgörande för hur barnen hanterar att mamma sitter i fängelse är om de känner sig älskade och sedda och har en kontinuerlig relation till sin mor även under frihetsberövandet.

MARIA ZAITZEWSKY

Narkotikarestriktiv linje ligger fast

NARKOTIKA

Det omstridda begreppet harm-reduction nämns inte alls

i den politiska deklarationen från FN-mötet om narkotika i Wien i mitten av mars. Men debatten har varit hård och kritiken växer mot det så kallade "kriget mot knarket".

Högnivåmötet med ministrar från antog nyligen de båda texterna om utvärdering och handlingsplan för en framtida narkotikastrategi i världen.

I deklarationen fastslås i inledningen att man är "fast beslutna att ta itu med världens drogproblem och aktivt verka för ett samhälle fritt från narkotikamissbruk för att säkerställa att alla människor kan leva med hälsa, värdighet och fred, säkerhet och välbefinnande."

Medlemsländerna bekräftar att målet är att minska efterfrågan och tillgången minimera och möjligen eliminera användning av illegala droger.

Allt fler ställer sig dock kritiska till det så kallade kriget mot knarket, främst

när det gäller USA:s agerande. För någon månad sedan kom kritiken från en latinamerikansk kommission ledd av tre tidigare ex-presidenter från Mexiko, Colombia och Brasilien. I senaste numret av The Economist tar tidningen i en ledare ställning mot narkotikakriget och skriver att "förbudspolitik har misslyckats, den minst dåliga lösningen är legalisering".

I den antagna deklarationen finns dock varken orden harm-reduction eller legalisering med. Istället understryks vikten av minskat missbruk och drogutbud.

PA OCH DRUGNEWS

Skattehöjning på alkohol gav effekt

AUSTRALIEN I ett försök att minska ungdomsdrickandet höjde man i Australien skatten på alkohol med hela 70 procent förra året. När skat-

tehöjningen nu utvärderas ser man att försäljningen av alkohol minskat med över 25 procent. Undersökningen visar också att bara hälften av den minskade försäljningen omvandlades till inköp av öl, vin eller sprit.

– Argumenten vi hört om att skattehöjningen inte skulle fungera för att ungdomar väljer att köpa annan alkohol visar sig inte stämma, säger Tanya Chikritzhs, professor vid National Drug Research Institute vid Curtinuniversitetet, till The Daily Telegraph.

PA

Oskyddat sex på grund av alkohol

ALKOHOL Mer än var fjärde gymnasieelev har haft oskyddat sex i samband med att de har druckit alkohol. Dessutom uppger hela 17 procent av flickorna och 15 procent av pojkarna att de har haft oönskat sex.

Siffrorna är hämtade från rapporten Skolelevers Drogvanor 2008 som i mars presenterades av CAN, Centralförbundet för Alkohol- och Narkotikaupplysning. I rapporten framkommer att ungdomar

har erfarenhet av att alkohol leder till en rad olika problem.

Förutom uppgifterna om oskyddat och oönskad sex framkommer bland annat att över 20 procent av gymnasieungdomarna råkat ut för en olycka eller på annat sätt skadats på grund av alkohol. Av flickorna säger 15 procent att deras drickande har lett till försämrade prestationer i skolan. Motsvarande siffra för pojkarna är 9 procent.

Britter utreder ungas drickande

STORBRITANNIEN Brittiska parlamentet har tillsatt en alkoholutredning efter oro för särskilt ungas drickande. Färska siffror från WHO visar att skottar över 16 år dricker 11,8 liter ren alkohol per år, vilket ger en åttonde plats i världen.

Det innebär att Skottland har en högre alkoholkonsumtion per invånare än till exempel Ryssland (10,3 liter). Enligt WHO-listan dricker invånare i England och Wales 9,9 liter ren alkohol per invånare. Högst på listan hamnar Luxemburg, Irland och Ungern.

DRUGNEWS/BC-SL

TRE FRÅGOR

Per Johansson

förbundssekreterare i RNS, Riksförbundet Narkotikafritt Samhälle, deltog i FNs narkotikatoppmöte i Wien i mitten av mars.

Är den antagna konventionen en seger för den svenska linjen?

– Det är nog förmätet att kalla det för den svenska linjen, men beslutet är en seger för alla de länder som tycker att man ska fortsätta att hålla en hög ambitionsnivå

i narkotikapolitiken och inte ge efter. En stor grupp EU-länder är på väg att ge upp och ville ha med skrivningar som ursäktar detta. Men där var det Sverige och Italien som splittrade EU-linjen kan man säga.

Var i världen finns det starkaste stödet i övrigt?

– Det är ofta de fattigare länderna i Asien, Afrika och Sydamerika som står upp för den restriktiva

hållningen. Ett antal Västafrikanska länder berättade om vad narkotikahandeln gör med deras länder, på vissa ställen har smugglarna tagit över helt. Chile var också väldigt bra. För de här länderna är det blodigt allvar, de inser att narkotika är ett allvarligt hinder för deras ekonomiska och sociala utveckling.

USA har fått en del kritik för sitt krig mot knarket den senaste

tiden, märktes det under konferensen?

– Amerikanerna höll en ganska låg profil men det beror nog främst på att de nyligen bytt president. Det talas om "change" men ingen vet riktigt vad det kommer att betyda än. I praktiken har vi inte sett så mycket än. Men stödet för restriktiva narkotika-konventioner står inte och faller med USA.

PIERRE ANDERSSON

Ny tankesmedja för den ideella sektorn

Sverige behöver mer av den kraft som finns i den ideella sektorn, anser Alice Bah Kuhnke, verksamhetsledare för nystartade tankesmedjan Sektor3.

■ **SEKTOR3** I ett minimalt kontorsrum i Gamla stan, ett stenkast från Stockholms slott, sitter Alice Bah Kuhnke som spindeln i nätet för Sektor3, en nystartad tankesmedja för den ideella sektorn. Den brukar också kallas det civila samhället – eller den tredje sektorn, därav namnet. Sektor3 vill synliggöra det civila samhället och väcka debatt om hur det påverkar människors vardag.

Tankesmedjan startades officiellt i november av 19 organisationer, varav IOGT-NTO var en. Sedan dess har ytterligare tio organisationer anslutit sig, och fler är på gång. Ingen brist på intresse alltså, men varför behövs en tankesmedja för den ideella sektorn?

– Det behövs mer diskussion och debatt om det civila samhället och dess organisationer, säger Alice. Varje organisation har sin egen agenda, men de täcker inte in allt som kan påverka deras framtid som organisationer. Det finns många viktiga frågor som organisationerna inte äger men som påverkar dem.

– Det är mycket som är bra i organisationerna – men också mycket som inte är bra, tillägger hon. Därför behövs debatt och kritisk granskning.

MAN BRUKAR DELA IN samhället i fyra sektorer – familjen, det civila samhället, den privata sektorn (näringslivet) och den offentliga sektorn (staten, landstingen och kommunerna).

– I förhållande till antalet människor och antalet aktiva finns mycket litet forskning om det civila samhället, säger Alice.

Men det vill den nya tankesmedjan ändra på. Sektor 3 ska finansiera nya studier om sektorns roll, om medlemskap och organisationsstruktur.

Alice Bah Kuhnke leder arbetet på tankesmedjan Sektor3, där IOGT-NTO är en av medlemmarna.

»**Det behövs mer diskussion och debatt om det civila samhället och dess organisationer.**«

– Den första studien är redan igång och blir klar i juni, berättar Alice. Den ska presenteras under politikerveckan i Almedalen.

Studien handlar om avdragsrätt för gåvor till organisationer, en fråga som diskuterats länge, och som intresserar många – både givare och mottagare. Nu pågår en statlig utredning om avdragsrätt, men den ska bara se över konsekvenserna för statskassan.

– Men det väcker en rad andra frågor också, inte minst om makt och demokrati, säger Alice.

Därför görs en jämförande studie mellan Sverige, USA och ytterligare några länder, för att ta reda på hur det civila samhället, och samhället i stort, påverkas om man inför avdragsrätt för gåvor.

FÖRUTOM ATT FINANSIERA NY forskning ska Sektor3 också popularisera och föra ut resultaten av den forskning som redan bedrivs, till exempel vid Handelshögskolan i Stockholm, Ersta Sköndals högskola och Örebro universitet.

– Alltför mycket stannar idag inom universiteten, säger Alice. Vår uppgift är att göra forskningen tillgänglig för fler.

Tankesmedjan ska också ägna sig åt kommunikation och debatt, i första hand utifrån vad forskningen visar.

– Vi ska skriva debattartiklar, ordna seminarier och så vidare, och vi ska sätta våra frågor på kartan hos makthavare, förklarar Alice. Men styrelsen har sagt att det är medlemsorganisationerna som ska tycka och ha åsikter, inte Sektor3. Vår roll är att informera och skapa debatt utifrån studierna.

Hundra utvalda makthavare kommer med säkerhet att bli varse att det finns en ideell sektor som vill synas, höras och ta plats. Bland de hundra finns politiker, tjänstemän, organisationsföreträdare och bloggare.

– Vi ska uppvakta dem, äta lunch med dem, se till att de får rapporter och att de får veta vad våra medlemsorganisationer tycker, säger Alice. Vi ska bombardera dem med information, men inte trakassera dem.

– Hundra är vad vi mäktar med. Man ska ha höga mål, men de ska vara möjliga att nå.

OM SEKTOR3 NÄR SINA mål eller inte återstår att se.

– Vi måste fylla en funktion, säger Alice. Under en kritisk period på två-tre år måste Sektor3 visa att den behövs. Det är ju en kostnad för medlemsorganisationerna. Om vi inte levererar det de förväntar sig, hoppas jag att de reagerar och lägger ner tankesmedjan.

Sektor3 vill lyfta fram och sprida på nyttan med det civila samhället i forskning och debatter.

ILLUSTRATION: EMMA HANQUIST

– Jag måste leva som jag lär. Jag brukar ju vara den som säger "lägg ner".

Men det säger hon definitivt inte idag. När jag frågar vad som lockar henne i jobbet på Sektor3, blir hon ett enda stort leende.

– Allt, säger hon. Jag har haft många intressanta jobb, men jag har aldrig fått använda så mycket av min samlade kunskap och erfarenhet som här. Det är en kick!

– På TV lärde jag mig kommunicera, på Skandia jobbade jag med CSR-frågor (företagens sociala ansvar), hos Rättvisemärkt lärde jag mig leda en organisation. Här får jag använda allt det och lite till.

HUR SER HON DÅ på möjligheterna att utveckla den ideella sektorn?

– Jag ser inga gränser när det gäller att ta vara på den ideella kraften, säger hon. Vi lever i ett samhällssystem som inte har

förändrats särskilt mycket, men nu är vi på väg in i en ny tid.

– Människor vill, kan och måste hitta nya sätt att lösa gemensamma uppgifter.

IOGT-NTO är en av de organisationer som varit mest aktiv i bildandet av Sektor3, och

Sektor3
Tankesmedjan för det civila samhället

förbundets vice ordförande Anna Carlstedt är med i styrelsen.

– Tankesmedjor har tidigare funnits antingen i det privata näringslivet eller i partipolitiken, säger Anna. Sektor3 är hela den idéburna sektorns tankesmedja. Den är ett sätt att visa upp den sektorn och öka kunskapen om den.

– Det är spännande att få debattera och synliggöra det ideella arbetet. Och det är viktigt att få lyfta blicken och diskutera med andra vilka vi är, varför vi finns och vad vi gör.

ALICE BAH KUHNKE ÄR tacksam för stödet och öser beröm över IOGT-NTO.

– IOGT-NTO har kraft och kompetens, arbetar strategiskt och har massor av erfarenhet, säger hon. Det är en organisation som inte tar sitt existensberättigande för givet utan är beredd att revidera sin verksamhet utifrån nya utmaningar. Den visar vad etablerade organisationer kan betyda för att se till att det växer fram nya idéer.

EVA ÅHLSTRÖM

eva.ahlstrom@iogt.se

FOTNOT I sommar flyttar Sektor3 från Gamla stan till ett hus nära Klara kyrka, granne med IOGT-NTO-distriktet i Stockholm.

Branschorganisation ska ge föreningslivet en röst

Efter flera års förberedande samtal håller en branschorganisation för den ideella sektorn på att bildas. Arbetsnamnet är ISIP, Ideell Sektors Intressepolitiska Plattform, och IOGT-NTO är en av de drivande medlemmarna.

■ **IDEELLA SEKTORN** ISIP ska aktivt bevaka och driva frågor som är gemensamma för den ideella sektorn, till exempel skattefrågor och relationerna mellan organisationerna och staten.

– Vi har en mycket stor frivillig verksamhet i landet, säger IOGT-NTOs generalsekreterare Stefan Bergh. Många är engagerade i olika sakområden. Men på ett övergripande plan är sektorn inte så organiserad. Vi har Ideell Arena för ledarutveckling och forskning, och nu har vi fått tankesmedjan Sektor3. Men vi har saknat ett organ för intressepolitik, en branschorganisation.

– Jag hoppas att ISIP ska kanalisera den kraft som finns i svenskt föreningsliv och fånga upp viktiga framtidsfrågor.

Redan innan han började på IOGT-NTO deltog Stefan Bergh i samtalen, först inom Ideell Arena och sedan i en mindre grupp, tillsammans med ledande tjänstemän från bland andra Forum för Frivilligt Socialt Arbete, FAMNA, Arbetsgivaralliansen och Folkbildningsrådet.

I REGERINGSFÖRKLARINGEN 2006 LYFTE den nya regeringen fram civilsamhället och den ideella sektorns roll. Det blev startskottet för ett mer aktivt arbete i gruppen av organisationer.

– Vi ville veta hur regeringsförklaringen skulle omsättas i praktisk politik, säger Stefan Bergh. Därför gjordes en del propäer till statsrådsberedningen. Men det dröjde innan vi fick några tydliga svar. Regeringen var inte riktigt beredd att hantera den signal den skickat ut.

2007 inleddes den så kallade Örnprocessen, som resulterade i en överenskommelse om relationerna mellan staten och organisationer inom det sociala området. Folkrorelseutredningen visade också behovet av organiserade samtal mellan samhäl-

Stefan Bergh, generalsekreterare i IOGT-NTO, har varit med om att arbeta fram en branschorganisation för den ideella sektorn.

»Jag hoppas att ISIP ska kanalisera den kraft som finns i svenskt föreningsliv och fånga upp viktiga framtidsfrågor.«

**STEFAN BERGH,
GENERALSEKRETERARE I IOGT-NTO**

let och sektorn.

Under 2008 deltog fler organisationer i samtalen om frågor att driva gemensamt, och nu är man alltså redo att bilda den nya branschorganisationen.

ISIP är ett arbetsnamn och stod från början för Ideell Sektors Ideologiska Plattform. Idag talar man hellre om Intressepolitiska Plattform, men det kan också bli ett annat namn som fastställs på det konstituerande mötet den 29 april.

Då ska man också anta styrdokument och välja styrelse.

– Där har jag betonat att det ska vara förtroendevalda från organisationerna, säger Stefan Bergh. Det är viktigt när det gäller att lyfta sektorns frågor. Vi kommer att nominera Janne Linde från IOGT-NTOs

förbundsstyrelse som vår kandidat.

ISIP ska arbeta med "övergripande frågor av intressepolitisk karaktär" – inte verksamhetsfrågor. Ett exempel är statistik.

– Vi vill förstå SCB att ta fram statistik om sektorns verksamhet och om utvecklingstendenser, förklarar Stefan Bergh.

Ett annat exempel är skattefrågor, och närmast frågan om de ideella organisationerna ska betala moms eller inte.

I höst kommer regeringens folkrörelseproposition, som svar på folkrörelseutredningen. Även där kan det finnas frågor att driva gemensamt.

Arbetsgivaralliansen och den kooperativa arbetsgivarorganisationen KFO ställer upp som "kuvös" och fungerar som administrativ samordnare för ISIP.

ATT IOGT-NTO ENGAGERAT SIG så mycket i arbetet med ISIP (och Sektor3, se artikel på förra uppslaget) förklarar Stefan Bergh med viljan och vanan att driva frågor tillsammans med andra.

– Man förknippar oss med en vilja att diskutera folkrörelsefrågor. Att vara med i ISIP stärker vår organisation och bilden av IOGT-NTO. Man ser oss som aktiva i samhällsdiskussionen.

– Det ger oss erfarenhet och kunskap att vara med i ett nätverk som är viktigt för organisationen.

Men det är viktigt att det inte stjälar tid och kraft från det egna arbetet. Det gäller att hitta en balans där.

EVA ÅHLSTRÖM
eva.ahlstrom@iogt.se

ISIP

Frågor som ISIP ska driva

ISIP betyder Ideell Sektors Intressepolitiska Plattform och är ett arbetsnamn. Det slutgiltiga namnet fastslås vid konstituerande mötet den 29 april. De frågor som ISIP ska driva är sektorsgemensamma, till exempel skattefrågor som moms, eller förstå SCB att ta fram statistik om sektorn, eller att lyfta fram sektorns frågor i förhållande till den offentliga sektorn.

IOGT-NTO växer – läsekretsen växer...

Annonsera i Accent

– det naturliga sättet att nå engagerade läsare.

REKLAMBYRÅN I KÖPING

Glasgatan 21,
731 30 Köping
Tel. 0221-213 40
070-346 346 2
janne@info reklam.nu
www.info reklam.nu

Projektbildaren

möjligheternas utbildning

En folkhögskoleutbildning för dig som vill utmana dig själv under ett år och sedan kanske hitta ett arbete inom nykterhetsrörelsen. Under utbildningen bor du på Wendelsbergs folkhögskola under mycket förmånliga villkor. Läs mer på www.wendelsberg.se

Utbildningen är ett samarbete mellan IOGT-NTO, IOGT-NTO:s Juniorförbund, UNF, Studieförbundet NBV och Wendelsbergs folkhögskola.

SOBER RESOR

TOSCANA 8–14 september

En resa genom det böljande toskanska landskapet bland sekelgammala olivträd, ståtliga mörkgröna cypresser, pittoreska byar och medeltida städer där du får uppleva en underbar natur, rika konstskatter och god mat.

SYDAFRIKA 29 september–14 oktober

I "Regnbågslandet" möter du det gamla och nya Afrika med dess mångkulturella folk, fantastiska naturscenier och unika flora och fauna. Upplev bland annat safari i Krugerparken, traditionell afrikansk kultur i Zululand, fängelseön Robben Island och kåkstäder i Kapstaden.

Vill du veta mer om våra resor?

Kontakta SOBER-resor, Rote-vägen 2, 433 69 Sävedalen,
tel. 031-26 53 30, fax 031-340 86 34, soberresor@telia.com,
så sänder vi mer information • www.soberresor.se

Nykterhetsrörelsens Bildningsverksamhet, är ett av landets ideologiskt ledande statsbidragsberättigade studieförbund. NBV har stabila och långsiktiga ägare inom nykterhetsrörelsen, såsom IOGT-NTO, MHF, Blåbandet och KRIS samt ytterligare ett drygt tiotal organisationer.

NBV uppnår en årlig volym av c:a 800.000 studietimmar och verkar i hela landet genom 17 regionala avdelningar. NBV vänder sig till den som vill delta i studiecirklar, annan folkbildning och kulturverksamhet, och satsar särskilt på kunskap inom områden som alkohol och droger, folkhälsa, integration och internationellt. NBV är enda svenska studieförbund med eget representationskontor i Bryssel.

NBV söker förbundsrektor – ett av folkbildningens mest spännande chefsjobb.

Förbundsrektor är förbundets chefstjänsteman och leder förverkligandet av NBV:s olika verksamheter enligt av förbundsstyrelsen fastställda mål och policy.

Arbetet består av att leda förbundets kansli och dess ledningsgrupp samt arbetet i förbundets 17 avdelningar runt om i landet. Som förbundsrektor företräder du NBV i kontakter med myndigheter, beslutsfattare och organisationer både utanför och inom nykterhetsrörelsen.

Du har stor social kompetens, är kommunikativ och har förmåga att skapa en organisationskultur som präglas av tillit, initiativkraft och kreativitet. Du ser dina medarbetare som dina viktigaste resurser och din roll att utveckla dem.

Du har dokumenterat goda ledaregenskaper och av arbete i ledande ställning inom en demokratiskt styrd organisation, liksom erfarenheter av utvecklings- och förändringsarbete. Du är tydlig och vågar vara chef.

Folkbildnings- och folkrörelseerfarenheter är en särskild merit. Vi vill att du har högskoleutbildning gärna inom folkbildning, pedagogik eller kultur. För uppdraget krävs att du delar nykterhetsrörelsens värderingar, har en helnykter livsstil och är medlem, eller beredd att bli det, i någon av NBV:s medlemsorganisationer.

Upplysning om tjänsten lämnas av en rekryteringsgrupp, och då i första hand Ulf Persson, tel. 08-698 91 54, och Jan Linde, tel. 0705-88 65 84.

Rekryteringen pågår kontinuerligt och anses avslutad vid utgången av maj månad 2009 varför du skall anmäla ditt intresse omgående. Tillträde inför hösten 2009. Märk kuvertet Förbundsrektor och skicka det till Talent Rekrytering-Utveckling som biträder oss i detta ärende. Adressen är Talent Rekrytering-Utveckling, 105 36 Stockholm eller talent@dagen.se.

**NYKTERHETSRÖRELSENS
BILDNINGSVERSAMHET**

Engagemanget tar inte slut för att man blir pensionär. Gabriel Romanus har levt med alkoholfrågan i 30 år, som politiker och som chef för Systembolaget. Nu är han 70 och har mycket kvar att göra för framtidens alkoholpolitik.

Romanus

Alkoholpolitikens nestor

AV MALIN EIJE FOTO ANJA LILJEFORS

Han kommer släntrande iförd basker och randig halsduk till vårt möte på Blå Porten, konsthallen Liljevalchs restaurang på Djurgården i Stockholm. Det är Gabriel Romanus som valt mötesplats, restaurangen ligger på promenadavstånd från trerumslägenheten i Djurgårdstaden och är ett trevligt ställe som han gärna besöker.

Han är en gammaldags gentleman, den förre socialministern och vd:n för Systembolaget. En sån som håller upp dörrar, hjälper till med ytterkläderna och insisterar på att få betala för kaffet - "nykterhetsrörelsen kan behöva sina pengar till annat".

Det vänliga ansiktet är lätt solbränt från det nyliga besöket i Tanzania, där han deltagit i en konferens om alkoholpolitikens utveckling i Östafrika. Efter 30 år med alkoholfrågan är denne man fortfarande högst engagerad i densamma.

Och inte bara i den. Utöver ordförandeskapen i NordAN och Alkoholpolitiskt Forum har han andra åtaganden, som täcker så vitt skilda områden som äldreforskning och barnböcker. Lägg därtill ett rikt familjeliv, en stor vänskrets samt ett lantställe på Kungshatt i Mälaren där han får jobba med händerna, så förstår man att detta inte är en 70-åring som låtit pensionen sätta punkt för en aktiv tillvaro.

Vilket är hela vitsen med pensionen, anser Gabriel Romanus.

– Ibland skojar man om det här med att folkrörelserna bara är fulla av pensionärer. Men det är ju bra det, att det finns pensio-

närer som kan engagera sig! Och som har förmånen att inte hela tiden måste tänka på om de har tid med detta, och är det bra för karriären?

– Det är också en förmån om man nu har haft ett bra chefsjobb, att man får en bra pension och inte behöver tänka på att tjäna pengar hela tiden, utan kan göra det som känns meningsfullt utan att det genererar några inkomster. Så jag är privilegierad, får jag väl säga.

Vad som känns meningsfullt för Gabriel Romanus har som för de flesta ändrats över tid. När han kom in i riksdagen som folkpartist 1969 var han småbarnspappa och intresserad av jämställdhetsfrågor som barnomsorg och delad föräldraförsäkring.

Han var en modern man som väckte uppmärksamhet när han tillbringade riksdagens sommarledighet hemma med barnen. Han drev idén om en jämställdhetslagstiftning och motionerade om att pappan skulle få del i moderskapspenningen.

FRITÄNKARANDAN FICK HAN MED sig hemifrån. Modern Vera Starck-Romanus var – är – läkare och feminist och ända upp i 90-års-åldern aktiv som föreläsare om äldres sexualitet. Fadern, också läkare, var ordförande i Svenska kommittén för vetenskapens frihet. Samhällsengagemanget präglade hemmet och Gabriel och hans tre bröder uppfostrades i feministisk anda.

– Jag har försökt uppfostra mina barn till att tänka själva och det beror väl på att jag själv fick en sån uppfostran. Mina föräldrar hade nog en ännu mer medveten politik än jag om att inte trycka på sina barn färdiga åsikter, säger Gabriel Romanus.

»Boken om Systembolaget är mitt ogjorda projekt, där jag ska sammanfatta mina erfarenheter från den tiden. Nu har det gått tio år sen jag slutade, så jag har lagom distans.«

- En av hans döttrar arbetar för övrigt för Mona Sahlin numera.
 - Jag brukar säga att om man försöker lära sina barn att tänka själv så kan man inte garantera att de tänker som jag varje gång, säger han med ett litet leende.

På 1970-talet satt han i socialutskottet och där föddes engagemanget i alkoholfrågan. Som socialminister hade han förstås alkoholpolitiken på sitt bord och när en ny vd för Systembolaget efterlystes sökte Gabriel Romanus posten, och tillträdde i maj 1982.

Drivkraften i alkoholfrågan är enkel: skadorna på både individer och samhälle måste begränsas. Hans socialpolitiska engagemang omfattar också narkotika och spel, och han ser ingen motsättning mellan liberala värderingar och åsikten att staten ska få vidta åtgärder för att begränsa beroendeframkallande medel. Han beskriver det som en miljöfråga, där samhället har moralisk rätt att på olika sätt värna miljön.

–Jag tycker inte att det strider mot min uppfattning om liberalismen att man försöker påverka människor med till exempel skatter. Jag har samma uppfattning när det gäller andra miljöfrågor, exempelvis beskattning av bensin så att folk om möjligt väljer ett alternativ till bilen. Man kan också se det som att alkoholen kostar samhället så mycket, och skatterna betalar för åtminstone en liten del av skadorna. Så det finns många sätt att se på detta.

SJÄLV ÄR HAN INTE nykterist och har så heller aldrig varit. När han mötte föräldrar som ordförande för Hem och Skola på 1980-talet brukade han i stället tala om vikten av att visa barnen i ord och handling att alkohol inte måste förekomma så fort man har gäster och fester.

På 1970- och 1980-talen var han tonårspappa, och levde som han lärde genom att avstå från vin och sprit. Han beskriver det som en intressant studie i hur somliga kunde provoceras av någon som "visade sig duktig".

– En del hade svårt att riktigt ta det till sig, att någon som tidigare hade druckit nu avstod, utan att ha alkoholproblem eller ens köra bil.

– Men när jag började i Systembolaget så tänkte jag att om man ska få något förtroende som Systembolagschef så bör man nog veta lite om varorna vi säljer. Och då var mina barn större så då tyckte jag inte att det var lika angeläget att avstå.

För god service är betydelsefullt för monolets överlevnad, menar han. Under hans tid i Systembolaget trädde också Sverige in i EU och vd:n fick en viktig uppgift i att stödja politikerna i försvaret av alkoholmonopolet. Att skapa förståelse för en restriktiv alkoholpolitik i Europa är den främsta utmaningen i alkoholfrågan, och han ser ganska ljust på framtiden bland annat eftersom finansminister Anders Borg har tagit alkoholpolitiken i tydligt förvar.

– Han säger i riksdagen att man inte alls ska få för sig att alkoholpolitiken är omodern eller på fallrepet, utan det är modernt att höja skatten på alkohol och sänka skatten på arbete. Mycket bra formulering! Med det stödet har vi också möjlighet att påverka Europa, och det visar sig nu att flera länder tar intryck och att det har antagits en alkoholpolitisk strategi i EU.

Gabriel Romanus är fortfarande aktiv i alkoholarbetet. Han ser med oro på de stora förändringarna och kohandel med regeringarna.

DET STORA PROBLEMET NU är att beslutsrätten i alkoholfrågor glider över från inrikespolitiken till internationella organ som EG-domstolen och WTO. Sedan är det upp till svenska domstolar att tolka EG-rättsliga domar, vilket försvagar demokratin.

– Att vi har alkoholreklam nu, som har varit förbjuden i nästan 30 år, beror på att svenska domstolar har tolkat EG-domstolens utslag som att vi skulle tillåta alkoholreklam, medan norska domstolar har tolkat samma utslag som att man fortfarande kan förbjuda alkoholreklam. Svenska jurister har alltså fattat ett annat beslut än norska jurister, och att svenska och norska politiker har en gemensam uppfattning i frågan har ingen betydelse. Den utvecklingen tycker jag är allvarlig, att man ersätter demokratiska beslut med juridiska organs tolkningar.

Ett annat problem är den höga införseln av alkohol mellan länderna, vilket förhindrar en höjning av alkoholskatterna och ökar konsumtionen. Han tror att alkoholskadorna kommer att öka innan det blir någon förändring. Det är folkets reaktioner som till slut brukar vända utvecklingen, visar exempel ur historien, som motboken och mellanölets sorti ur livsmedelsbutikerna.

– Det är inte överheten som försöker ta bort det roliga ur livet för människor. De som är emot alkoholpolitiken vill gärna få fram den synen, men det är inte så. Det är folkliga reaktioner, lika väl som förbudstiden i Amerika eller när man höjde åldersgränsen i Amerika till 21 år för att handla alkohol. Då var det "Mothers against drunk driving", MADD, med 750 000 medlemmar som krävde att något måste göras åt att ungdomarna kördes ihjäl.

Gabriel Romanus om:

■ ATT HAN SJÄLV INTE ÄR NYKTERIST:

"Nykteristerna är inte särskilt många i riksdagen, utan man måste vinna dem som inte är nykterister för en bra alkoholpolitik, och det kanske man har lättare att göra om man inte är nykterist. Men jag tycker samtidigt att det är väldigt nyttigt att vi har en stark nykterhetsrörelse."

■ VIKTEN AV BRA SERVICE FÖR ALKOHOL-MONOPOLETS ÖVERLEVNAD:

"Om monopolet ska vara kvar måste vi ge bra service. Men utan att göra sånt som vi tror främjar ökat drickande. Det kan vara t ex att försöka verka för mer kvalitetsmedvetande, att folk lägger sina pengar på att dricka bättre varor i stället för att dricka mera, att ha högre kvalitet och bra konsumentinformation och bra riskinformation också."

■ HUR DET VAR ATT SITTA I SAMMA REGERING SOM SIN FARBROR, JUSTITIE-MINISTER SVEN ROMANUS:

"Det var bra. Han var ju regeringens kloka gubbe kan man säga, man kunde alltid fråga honom vad som låg bakom en viss lagstiftning och så där, för han var ju nästan 71 år när han kom in i regeringen och hade en enorm erfarenhet. Han hade varit ordförande i Högsta Domstolen och hade jobbat i något lagutskott och i Lagrådet och hade en väldigt överblick över juridiska systemet. Så det var väldigt skojigt."

de stora alkoholproblemen i Östafrika där multinationella alkoholbolag slår sig in med aggressiv marknads-

PÅ DEN GLOBALA HIMLEN ser han den allt mäktigare alkoholindustrin som ett orosmoln. Därav årets alkoholkonferens i Tanzania, som handlade om ökande alkoholproblem i Östafrika, där multinationella alkoholbolag nu slår sig in med hjälp av aggressiv marknadsföring och kohandel med regeringarna.

– De betar sig som riktiga roffarkapitalister, kan man säga.

Att den nytillträdde vd:n för Systembolaget Magdalena Gerger har jobbat för ett av de stora alkoholbolagen är däremot inte nödvändigtvis ett problem, anser han.

– Det viktiga är att hon är engagerad för Systembolaget och stöder dess roll i alkoholpolitiken. Att hon genom sin anställning för många år sen känner till hur alkoholindustrin arbetar behöver inte vara någon nackdel.

Man kan undra hur han fortfarande orkar hålla igång med samma engagemang, särskilt med det myckna resandet som ordförande för NordAN. Tycker inte hans familj att han borde ta det lite lugnare och vara hemma mer, med ålderns rätt?

– Det tycker dom säkert, men jag lyssnar bara delvis på deras råd! säger han och skrattar.

– Numera vet man ju att det som är bäst för äldre människor är att inte ta det alltför lugnt, utan att engagera sig på olika sätt om man vill hålla demsen borta.

Han försöker också få med sig hustrun Birgitta så ofta det går på resorna. Nu senast passade de på att resa till Tanzania i god tid före konferensen för att hinna se lite av denna del av Afrika, som de aldrig tidigare hade besökt.

– Det är viktigt att uppleva saker tillsammans.

Och ännu finns mycket kvar att göra.

– Boken om Systembolaget är mitt ogjorda projekt, där jag ska sammanfatta mina erfarenheter från den tiden. Nu har det gått tio år sen jag slutade, så jag har lagom distans. ■

GABRIEL ROMANUS

ÅLDER: 70 år

FAMILJ: Hustrun Birgitta Hallén, fyra barn, sex barnbarn, en 98-årig mor.

BOR: Stockholm.

KARRIÄR i korthet: Socialminister 1978–79, vd i Systembolaget 1982–99, riksdagsledamot (fp) 1969–82 och 2002–06, uppdrag i International Council for Alcohol and Addictions och i Nordiska Rådet. Numera ordförande i bl a NordAN (Nordiskt Alkohol- och Narkotikapolitiskt samarbete), Alkoholpolitiskt Forum. Svenska barnboksinstitutet och i Sällskapet för folkundervisningens befrämjande. Styrelsemedlem i ARC, Aging Research center. Utkom 2008 med debattboken Solidarisk alkoholpolitik, tillsammans med fem andra författare.

Sommarhus att hyra!

Här presenteras några sommarhus att hyra eller köpa – alla med anknäpning till nykterhetsrörelsen.

Skillingegården i Kungsör

Vackert beläget sommarhem vid Mälaren. Nybyggt hus innehållande samlingsal med tillhörande kök samt två övernattingsrum med sjöutsikt.

Husvagnsplatser med el. Stor sjötomt.

Ingemar 070-329 99 00

Lennart 0227-130 94

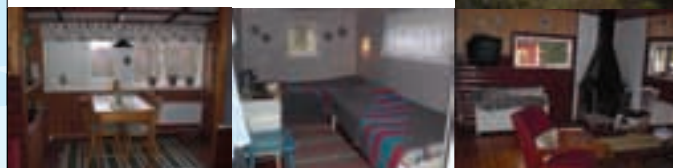
Bengt 0227-109 49

Jag har en sommarstuga till salu i Stavsjö

Pris: 110 000:-

För info ring 0703-61 90 96

Med ogenerat läge vid Siljan

Mysig timmerstuga med egen badplats vid Siljans strand, 3 km norr om Leksands centrum.

Storstuga med öppen spis, bäddsoffa och våningssäng. Kök med elspis och kyl. WC och dusch. Rök-, drog- och djurfritt. Uthyses veckovis eller fredag-söndag.

Välkommen att ringa Kikki 0247-10004, 073-696 79 85 för info och bokning.

Byggnadsföreningen Svea i Leksand

IOGT-NTO:s Kursgård/STF:s Vandrarhem Kronobergshed

Helårsöppet. Dubbelrum med WC & TV utan våningssängar 170:-/220:- pp. Bastu. El till husvagnar. Fiske & cykelpaket. Golfpaket: inkl logi och greenfee 370:-/420:- pp.

0472-400 52, 070-789 88 08
www.kronobergshed.com

Husvagnsplatser i Södra Lövåsen, Lindesberg

IOGT-NTO och MHF-campingclub hälsar sina medlemmar välkomna.

Priser inklusive el: dygn 80:-, vecka 480:-, säsong 1 200:-

Uppllysning: 070 329 99 00 (Ulla och Ingemar Wolmsten)

Bo på Böda station – Upplev härliga Öland

Föreningen Nyktra Järnvägares Semesterhem Böda

www.fnj.se

Kontakt: Per Uno Johansson, Tel: 036-66032, E-post: gpuj@telia.com

Hornsö Högsby

Villa om 5 rum och kök. 8 bäddar, dusch, nära till badplats.

Uthyses juni-augusti för 3 500 kr per vecka.

Utflykter till Astrid Lindgrens Värld i Vimmerby, "Glasriktet" eller Öland inom en timmes bilavstånd.

Välkomna att boka: Kaj Jörgensen 0495-407 94, 070-3233762
Kalmar NSF-distrikt.

SEMESTRA

*i hjärtat av
Värmland*

I naturskön kulturmiljö, mitt i sagornas och diktens, konstens och musikens landskap!

Boende i olika former, även vandrarhem och tält för enskilda, familjer, grupper och större läger. Kontakta oss för mer info.

Tel 0552-302 39 Fax 0552-300 03
E-post ransberg@nsf.scout.se www.nsf.scout.se/ransberg

Till salu – utgångspris: 40 000 kr

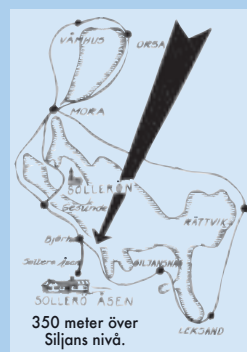
Liten gullig sommarstuga i halvtimmer

Sovrum, vardagsrum och kokvrå. Altan med tak. Mindre, avskild, extremt lugnt sommarstugeområde mitt i naturen, endast för IOGT-NTO-medlemmar. Fin kamratanda. Gemensam badplats, ”storstuga” och ny anläggning med dusch och toa finns. Föreningen Majblomman, Stavsjö (Kolmården). Ring för mer info: 0383-250 23 mobil 070-28 15 413, Agneta.

Välkommen året runt till IOGT-NTO Dalarnas Kurs- och Fritidsgård

Med milsvid utsikt över Siljan

erbjuder vi en helårssöpppenanläggning med trivsamma rum i huvudbyggnaden samt välutrustade timmerstugor och härbren.

Här finns 64 bäddar med självhushåll där möjlighet till hel- eller halvpension erbjuds. Frukostservering (beställes dagen före).

Dessutom husvagnscamping (MHF/SCR W 54) samt tältplatser.

Tempererad utomhuspool, bastu, boulebanor samt en naturupplevelse utöver det vanliga med närhet till skog, vandringsleder och utmärkta skidspår.

Genom närheten till Mora och Leksand ges möjligheter till det rika utbud av aktiviteter som Siljansbygden erbjuder.

Medlemsrabatt. OBS! Anges vid bokning.

STUGOR • RUM • CAMPING

Hyr per dygn, kortvecka, vecka eller säsong.
Tel: 0250-210 70, 070-546 65 41 • Fax: 0250-215 40
asengarden@telia.com • www.asengarden.nu

Jobba med något du kan ställa dig bakom till 100%

Nykterhetsrörelsens Scoutförbund söker nu nya scoutkonsulenter runt om i landet.

Läs mer om tjänsterna och hur du söker dem på vår hemsida www.nsf.scout.se/jobb

Sista ansökningsdag 15 april.

Nykterhetsrörelsens
Scoutförbund

Helårsprenumeration för endast 150 kr!

Alkohol & Narkotika, populärvetenskaplig tidskrift som ges ut av Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning, CAN. Innehåller populärvetenskapliga artiklar, nyheter och reportage om aktuella drogpolitiska frågor. Ordinarie pris 250 kr.

6 nr/år för 150 kr

Beställ via www.can.se, e-post: can@can.se eller telefon 08-412 46 00.

Bejublad tolkning av Lars I

Stolarna räcker inte till när teatergruppen Egon från IOGT-NTOs folkhögskola Wendelsberg ger sin bejublade föreställning "Tillägnad", som handlar om Lars Forsell.

■ **TEATER EGON** Bakom de röda draperierna till den provisoriska scenen på biblioteket i Sundbyberg laddar under tiden Torbjörn Svensson, Simeon Lindgren, Victoria Bang, Maria Nyde, Elin Hansen och Céline Marcault. De går alla det tredje påbyggnadsåret på Wendelsbergs teaterutbildning.

De första två åren var inriktade på teaterpedagogik. Nu handlar det om teaterproduktion. Under våren turnerar de land och rike runt med sina två föreställningar: Lars Forsells pjäs "Flickan i Montreal" samt "Tillägnad", som är en fri tolkning av Forsells liv i musik, bild och ord.

Idén och upplägget kommer från teaterläraren och regissören Bo Widell, som är förtjust i Lars Forsell och framför allt i pjäsen "Flickan från Montreal". Men tolkningen och valet av dikter och musik står eleverna själva för. De berättar att de till en början kände en viss tvekan inför att genomföra "Tillägnad", eftersom de knappt visste någonting om Lars Forsell.

– Men ju mer vi läste och fördjupade oss, desto mer fascinerade blev vi. Sedan blev det nästan svårt att välja ut det vi ville ha med, allt var ju så intressant. Nu tycker vi att det är fantastiskt roligt, säger Victoria Bang.

De är rörande eniga om att responsen från publiken är det allra bästa med att stå på en scen.

FÖRESTÄLLNINGEN HAR BLIVIT OERHÖRT uppskattad, framför allt av dem som är lite äldre och många kommer fram efteråt och vill prata. En del har egna minnen av Lars Forsell som de vill delge.

– Responsen har varit sjukt bra. Jag tror att vi har hittat en bra blandning i föreställningen. Här finns både ljusa och mörka stunder. Vi berättar om Lars Forsells alkoholproblem, men också om det som är positivt och glatt. Det känns som att vi ger en rättvis bild av konstnären, konstaterar Maria Nyde.

Torbjörn Svensson berättar att teater Egon uppträtt på både teatrar och mindre lokaler. På ett bibliotek har man dock inte varit tidigare, detta är första gången.

Inlevelsen är stor när teater Egon spelar "Tillägnad".

Teater Egon, fr.v. Céline Marcault, Simeon Lindgren, Torbjörn Svensson, Victoria Bang, Elin Hansen och längst bak, Maria Nyde.

– Det blir ofta mer intimt i en mindre lokal. Men får ögonkontakt med publiken, vilket känns bra, säger Simeon Lindgren och berättar att "Tillägnad" för det mesta drar fulla hus.

Men i Sundsvall kom det bara tre tanter. – Det var inga problem, även om vi blev lite ställda. Det blev en väldigt speciell, nästan privat, föreställning!

Fyra av eleverna har valt musikdramatiskt inriktning på utbildningen, två tal-dramatisk. Och det märks. För när den

»Vi berättar om Lars Forsells alkoholproblem, men också om det som är positivt och glatt. Det känns som att vi ger en rättvis bild av konstnären.«

MARIA NYDE, TEATER EGON

femtio minuter långa föreställningen drar igång är det musiken och sången som står i fokus. En medryckande och tidlös melodi, ackompanjerad av piano, elbas och gitarr, blir början på en livsberättelse som ger utrymme för både skratt och allvar, djup och lite glamour.

EN OCH ANNAN MINNS säkert att det var Lars Forsell som 1973 skrev den uppmärksammade textraden "dina bröst är som svalor som häckar" till det vinnande melodifes-

Forsells liv och arbete

Céline Marcualt fångar publiken när hon berättar om Lars Forsells liv.

FOTO: ANITA JOHANSSON/SAMTLIGA BILDER

tivalbidraget "Sommaren som aldrig säger nej". Ensemblen gör en bejublad version av sången med glimten i ögat.

När föreställningen är slut vill applåder-na aldrig upphöra. Många kommer fram och berömmar sånginsatserna och den underhållande föreställningen. En äldre man vill anlita teatergruppen i framtiden och ber om kontaktuppgifter.

Det är inte första gången det händer. Victoria berättar att efterfrågan på "Till-ägnad" är stor, det finns uppenbarligen

ett sug efter Lars Forsell. De är fullbokade och det verkar finnas en marknad för en fortsättning även efter att utbildningen är slut.

– Men då måste vi börja ta betalt, så att vi får lite lön också, säger hon med ett skratt. Så länge utbildningen pågår står ju skolan för kostnaderna. Men sedan blir det att klara ekonomin själva.

EGON-GÅNGET TROR OCH HOPPAS att de kan fortsätta att arbeta tillsammans i framtiden.

NYKTRA FOLKHÖGSKOLOR

WENDELSBERG Wendelsberg är Sveriges äldsta rörelsefolkhögskola med anor från förra sekelskiftet. Den ståtliga trävillan uppfördes i slutet av 1800-talet av fabrikören Bruno Wendel. 1907 köpte den lilla nykterhetsorganisationen NGTO Wendelsberg med rashäststall och köksträdgård och 1908 startade Sveriges första rörelseägda folkhögskola. Wendelsberg byggdes om i början av 1930-talet och senare kompletterades byggnaden med elevbostäder och andra lokaler.

Wendelsbergs teaterutbildning i dess nuvarande utformning startade år 2000

Andra nyktra folkhögskolor är:

HELLIDENS med inriktning på grafik och konst. Huvudman är Blå Bandet.

STENSUNDS, där man bland annat kan utbilda sig till behandlingsassistent, huvudman Frisksportförbundet

TOLLARE, med bland annat journalistik med reportageinriktning, IOGT-NTO.

Att jobba inom en fri teatergrupp är en målsättning och en förhoppning. Annars kan de alltid arbeta som teaterpedagoger, som de ju är utbildade till. Alla sex är övertygade om att de på något sätt kommer att kunna försörja sig på det här.

De är mycket nöjda med teaterutbildningen på Wendelsberg. Inte minst det faktum att det är nolltolerans mot alkohol och andra droger på skolan gör att de har kunnat fokusera hundra procent på utbildningen.

– Annars är det lätt hänt att det blir en del festande, vilket tar kraft från det vi är här för. Jag tycker att det är jättebra att avstå från alkohol under utbildningen, vi har skolats in i att det inte är okej att dricka när man jobbar, vilket jag tror att vi kan ha nytta av i framtiden. Teaterfolk är kända för att festa ganska mycket, men det har vi inte vant oss vid. Chansen är stor att vi fortsätter på samma vis i våra yrkeskarriärer, säger Torbjörn Lindgren.

MARIA ZAITZEWSKY

MARIA.ZAITZEWSKY@IOGT.SE

Gäckanden

Riksteatern och Dramaten samarbete

Teater

Riksteatern och Dramaten i samarbete

Forum i Köping var en av pionjärerna med att låta Dramaten komma till småstaden i form av livesändningar. Nu kommer det att bli ännu fler tillfällen för landsorts-

bor att ta del av Dramatens utbud, denna gång med levande skådespelare. I dagarna startar nämligen Dramaten och Riksteatern ett treårigt samarbete för att fördjupa Dramatens turnéverksamhet och nå fler människor.

Samarbetet är tänkt att bygga upp en långvarig rela-

Imponerande verk om att ta ansvar

Om natten i Chile
Roberto Bolaño

Roberto Bolaño

ROMAN I en sjuksäng någonstans i Chile ligger Sebastián Urrutia Delacroix och väntar på att dö. Sebastián är präst, medlem i sekten Opus Dei, med en karriär som välkänd litteraturkritiker bakom sig. Trots att han varit en fridsam man som endast önskat leva för sina böcker och sin tro, har han genom tillvarons nyckfullhet kastats in i den chilenska samtidshistoriens centrum. Det är åtminstone så fader Sebastián själv tycks betrakta sitt livsöde. Han vill in i det sista slippa ta ställning till de val han gjort och följderna av dessa.

Sebastián lärde redan som ung känna sitt hemlands berömdheter. Han umgicks med Pablo Neruda och fick genom mystiska sammanträffanden uppdraget att undervisa militärjuntan i motståndarsidans ideologi. Under diktaturen var han en kulturpersonlighet att räkna med, men menar sig inte ha känt till att man torterade vänstermänniskor i källaren till den lyxvilla där han samtidigt deltog vid uppsluppna kulturkvällar.

Sebastiáns berättelse är en lång monolog, ett lika ömkligt som sorgset försvarstal. Den enda som finns där för att höra på är den gåtfulle "äldrande yngling" – Sebastiáns eget samvete? – som sökt upp honom och pockar på svar.

Clint Eastwood spelar i "Gran Torino" sedvanligt den buttre och tuffe hjälten med ett hjärta av guld.

BALANSERAR MELLAN HUMOR OCH ALLVAR

Gran Torino

Amerikansk film med och av Clint Eastwood

FILM Walt, en gammal krigsveteran från Koreakriget, har nyligen förlorat sin hustru och vill mest av allt vara ifred med sina minnen, sin sorg, sin bitterhet och främlingsfientlighet. Villakvarteret där han levt hela sitt liv är numera fullt av invandrare och olika gängbråk avlöser varandra. Närmaste granar är en asiatisk familj. Walt gruffar missnöjt över sakernas tillstånd. Till råga på allt är han sjuk. Men efter ett att han gör ett ingripande i ett bråk händer något. Han ses plötsligt som en hjälte i kvarteret och grannfamiljen insisterar på att sonen ska betala av sin "skuld" genom att arbeta åt Walt. Det blir början på en sällsam vänskap. Mot sin vilja bjuds

Walt in i familjens varma gemenskap och avskyn han känt vänder sakta till en vilja att hjälpa – och slutgiltigt betala av sin egen "skuld".

"Gran Torino" är en typisk Clint Eastwood-hjältesaga, där Eastwood gestaltar den ensamme, buttre, tuffe mannen med ett hjärta av guld och som är beredd att offra sitt liv när det verkligen gäller. Filmen balanserar farligt nära det klichéartade och stundtals kan Eastwoods karga grymtande kännas en smula löjligt. Samtidigt har den många kvalitéer. Den pendlar elegant mellan det humoristiska och det allvarliga. Tonen är stundtals nästan biblisk och tar grepp om stora existentiella frågor – skuld, liv och död. Och upplösningen har samma dignitet som ett grekiskt drama. Man går därifrån, berörd

MARIA ZAITZEWSKY

Om natten i Chile handlar om ansvar, men är inte övertydlig utan stillsamt reflekterande i sin kritik. Språket är knivskarp och den korta romanen innehåller inga överflödiga detaljer. Det är ett imponerande verk.

Boken publicerades på

originalspråket år 2000, men först nu har den översatts till svenska. Samtidigt trycker bokförlaget Tranan upp en pocketutgåva av Bolaños kanske mest kända roman "De vilda detektiverna". De gör de verkligen rätt i.

De läsare som upptäcker

denna författare först nu, gör det dock med den sorgliga känslan att ha kommit lite för sent. Roberto Bolaño avled år 2003, vid endast 50 års ålder. Lyckligtvis för oss finns det ännu oöversatta verk av honom kvar att upptäcka.

RAGNI SVENSSON

vetar med nya föreställningar

tion med publik utanför Stockholm. Teaterföreningarna i Eskilstuna, Gävle, Kristiansstad, Lund, Skövde, Umeå, Örebro och Östersund är utvalda till samarbetet och kommer att arbeta regionalt.

Vårens turné innehåller ett större samlat utbud med olika typer av föreställningar för olika målgrupper,

barn, unga och vuxna. "Gäckanden" med manus och regi av Marie-Louise Ekman, "Den bergtagna" av Victoria Benedictsson och "Ensam" av Alfhild Agrell är några av de föreställningar som kommer att turnera. Riksteaterns samarbete med Dramaten är efterlängtat och nu hoppas man att möta en ny och nyfiken teaterpublik.

Victoria Benedictsson

Ett måste för Bodil Malmsten-läsare

Sista boken från Finistere
Bodil Malmsten
Albert Bonniers förlag

ROMAN Det här är en typisk Bodil Malmsten-bok. Om man tycker om hennes sätt att skriva så ska den definitivt

in på "måste-läsa"-listan. Har man å andra sidan haft svårt att uppskatta hennes tidigare böcker så kan man lika gärna hoppa över den. Bristen på överraskningsmoment skulle kunna verka tråkig men ger istället trygghet i en föränderlig värld.

Jag som är inbiten Malmsten-läsare blir stormförtjust i kapitel som "Lokalnyheter" där hon med utgångspunkt i ett TV-program som handlar om nedfrysning av döda personer filosoferar kring kärleken mellan barn och åldrande föräldrar.

Bodil Malmsten skriver vackert och träffsäkert om vemod och sorg och humor.

FOTO: SÖREN HÅKANLIND

Boken utspelar sig under huvudpersonens sista tid i Finistere, den paradisiska lilla orten vid Atlanten som hon har bott och verkat i de senaste 8 åren. Man får aldrig reda på orsaken till att hon måste sälja sitt älskade hus i Finistere och flytta till en lägenhet i en ogästvänlig småstad inåt landet. Det är såklart svårt att låta bli att undra men man

vinser nog på att försöka och istället bara låta berättelsens smärta och humor flöda över en.

Det är en separationsprocess vi får ta del av. I det här fallet handlar det om uppbrottet från en plats men i mina ögon hade det lika gärna kunnat vara gestaltningen av en relation som höll på att ta slut. Malmsten beskriver på ett träffsäkert och vackert sätt vemodet, sorgen och så småningom lättnaden i att våga släppa taget om det man i årtal sett som tillvarons nav. På så vis slutar berättelsen i en ny början, vilket kanske bäst illustreras av att huvudpersonen har påbörjat ett nytt bokprojekt.

Även om Malmsten är noga med att påpeka att huvudpersonen inte är identisk med henne själv så vågar jag gissa att även hon har en ny bok på gång, och när den är klar så tänker jag definitivt läsa den.

ANNA LUNDBÄCK

MISSA INTE

Se Bono i U2 i 3D.

1 MUSIK/FILM U2 3D på Forum i Köping 15-24 maj. U2 3D har filmats med specialbyggda kameror under sju sydamerikanska konserter på gruppens Vertigo-turné. Kamerorna sveper över det gigantiska publikhavet och placerar åskådaren där den helst vill vara – nära artisterna. En unik upplevelse som inte visats på bio tidigare.

2 FILM Våra Gårdars årliga filmdagar i Leksand 8-10 maj. Det blir en fullspäckad helg med filmer, föredrag, inbjudna gäster och spännande diskussioner. Filmvisningarna börjar redan på fredagen, så skynda att anmäla, dock senast den 20/4. Mer info www.varagardar.se.

3 DVD Den underbara israeliska filmen "Citronlund", som genom ett mycket mänskligt perspektiv beskriver konflikten i Gazaområdet. I centrum står Salma, en palestinsk, fattig kvinna vars enda inkomstkälla, en citronlund, står i vägen för en israelisk minister och hans säkerhet. Välspeglad, vacker och tankeväckande.

HALLÅ DÄR BIRGITTA KIMBER, AKUTELL MED BOKEN "ÄLSKADE, FÖRBANNADE TONÅRING"

Lär barnen säga nej

Varför skrev du boken?

– Jag har arbetat mycket med förebyggande arbete, bland annat med metoder som syftar till att unga människor ska kunna säga nej till alkohol och andra droger. Jag vill förmedla till alla tonårsföräldrar att deras närvaro och engagemang är jätteviktigt. Boken visar på vilka positiva

faktorer som bidrar till att det förhoppningsvis går bra i livet för barnen och ger föräldrar redskap att fördjupa relationen med sina tonårsbarn.

Vilka är dessa faktorer?

– En god familjesammanhållning, lyhördhet, att man finns där för sin tonåring. En del föräldrar tänker att de inte kan tillföra så mycket mer när barnet blivit stort. Men det är helt fel. Genom att ge barnet trygghet i form av en djup och respektfull

relation hittar det enklare en väg in i vuxenlivet.

Tips på hur en bra tonårsförälder bör vara?

– Hitta tid för samtal. Tjata inte. Behåll lugnet. Var tydlig. Lyssna till tonåringens åsikter och respektera dem. Inte

alltid så lätt att leva efter förstås.

Hur bör man som förälder förhålla sig till alkohol och andra droger?

– Det optimala är att inget dricker hemma. Men nolltolerans mot alkohol före 18 år är jätteviktigt, även om de vuxna kan ta ett glas vin. Med en god familjesammanhållning och en öppen dialog kring droger undviker man förhoppningsvis de värsta fallgroparna.

MARIA ZAITZEWSKY

Varför ökar föräldrars misshandel av sina barn lavinartat? Den frågan ställer författaren Hillevi Wahl. Hon får massor av gissningar till svar, men ingen pratar om alkoholens roll. Kan en minskning av alkoholkonsumtionen minska barnmisshandeln?

Det ingen vågar tala om

AV HILLEVI WAHL, FÖRFATTARE, JOURNALIST OCH NYBLIVEN TREBARNSMAMMA

Barnmisshandeln ökar lavinartat i Sverige – och ingen tycks riktigt veta varför. Enligt Brottsförebyggande rådet är ökningen 134 procent, jämfört med för tio år sedan. Den största ökningen gäller misshandel av barn upp till sex år.

Och den senaste årsrapporten från Bris bekräftar den här bilden. Förra året tog de emot 1 857 samtal från misshandlade barn. Och barnen säger oftast att det är någon av föräldrarna som är den skyldige. De större barnen berättar om hur de får höra att de är oälskade och värdelösa och därför blir slagna. Som om det var deras eget fel.

"När det är tuffa tider ökar våldet i hemmen", säger barnläkaren Gabriel Otterman vid Astrid Lindgrens sjukhus. Enligt honom forskas det över hela världen i ämnet, inte minst USA. Men ingen har ännu något svar på vad ökningen beror på.

I en enkätundersökning som Brottsförebyggande Rådet har gjort så tycker mer än 20 procent av föräldrarna att det är okej att ruska om, hugga tag i eller knuffa till sina barn i dag. Då handlar det om barn som är under ett år – och det är en femfaldig ökning.

Det är skrämmande siffror. Nästan så man inte orkar ta till sig dem. Så små barn. Så utsatta. Varför? Varför gör vi så mot de allra minsta?

"En av anledningarna som vi tror är betydelsefull är vad vi i dag skulle kalla vardagslivets vanmakt. Föräldrar känner stora krav på sig, i arbetslivet och karriären, och de ska vara goda föräldrar samtidigt.", säger Staffan Jansson som är barnläkare och professor i folkhälsovetenskap vid Karlstads universitet.

Mio – uppkallad efter Astrid Lindgrens

ILLUSTRATION: RUZ

»Mellan 1994 och 2004 ökade alkoholkonsumtionen med 30 procent. Kan det vara så enkelt?«

oönskade, föräldralöse pojke – är en grupp vid Astrid Lindgrens barnsjukhus som arbetar mot barnmisshandel, på uppdrag av socialdepartementet. En barnsjuksköterska som arbetar med projektet fick frågan i en radiointervju om vad han trodde att ökningen berodde på:

"Vi vet inte. Men jag funderar själv på om det kan ha att göra med att föräldrarna i dag blir allt äldre, och inte riktigt är beredda på hur kämpigt det kan vara att ha barn."

Jag tyckte det där lät konstigt. För de föräldrar jag ser, som är runt 35 när de får sitt första barn, är tvärtom mycket sansade människor. Jag fick inte ihop resonemanget

och frågade min bvc-sköterska Karin, som jobbat med föräldrar och barn i många år. Inte heller hon hade något svar:

"Nej, vi pratar naturligtvis om det, inom sjukvårdspersonalen, och diskuterar vad det kan bero på. Men vi vet inte, kanske beror det på den ökade stressen för småbarnsfamiljer, svårigheten att få ihop livspusslet."

Man kunde kanske tro att det här i första hand handlar om "problemområden", där fattigdomen är hög. Men den dramatiska ökningen av antalet anmälda fall är lika stor i höginkomsttagarnas Bromma. Under 2008 fick de in 610 anmälningar. Det kan jämföras med 487 fall året innan – och enheten har tvingats sätta in extra resurser för att hinna med att hantera alla anmälningar.

"Jag kan inte säga varför anmälningarna ökar. Vi håller på att analysera det. Vi har utvecklat ett samarbete med polis, skolor och andra parter", säger Lisbeth Rieser som är chef för familjeomsorgen i Bromma.

En tanke slår mig. Vi dricker mer än någonsin i Sverige. Mellan 1994 och 2004 ökade alkoholkonsumtionen med 30 procent. Kan det vara så enkelt? Jag läser nyhetstelegrammen igen. Från Bris och Brå. Och ja, där står det, det som alla mis-sar. Det som ingen vågar tala om: "Alkohol är en vanlig faktor och helger med någon berusad förälder oroar många barn."

Tänk om vi, som skådespelaren och författaren och den nyktre alkoholisten Benny Haag kämpar för, kunde halvera drickandet i Sverige. Då kanske barnmisshandeln också minskar med hälften. Bara det är väl värt att spola kröken för. ■

FÖRFATTARE SOM VILL KÄMPA MOT DROGROMANTIKEN

HILLEVI WAHL är journalist och författare. Hennes självbiografiska roman "Kärleksbarnet - en berättelse om alkohol, bingo och brustna löften" kommer som pocketbok i augusti. Hon har också skrivit de humoristiska böckerna "En

fuskmmas berättelser", "Från fuskmma till supermma" samt kåserisamlingen "Tjocka tanter rockar fett".

Hillevi är 41 år och bor i Stockholm tillsammans med maken Gunnar, journalist, och två små söner Movitz, 10

månader och Elliot, 3 år.

Varför skriver du en krönika om droger?

– Det finns en drogromantisk inställning i Sverige just nu som skrämmer mig. Drogromantik och förnekande.

Jag känner igen mig från den

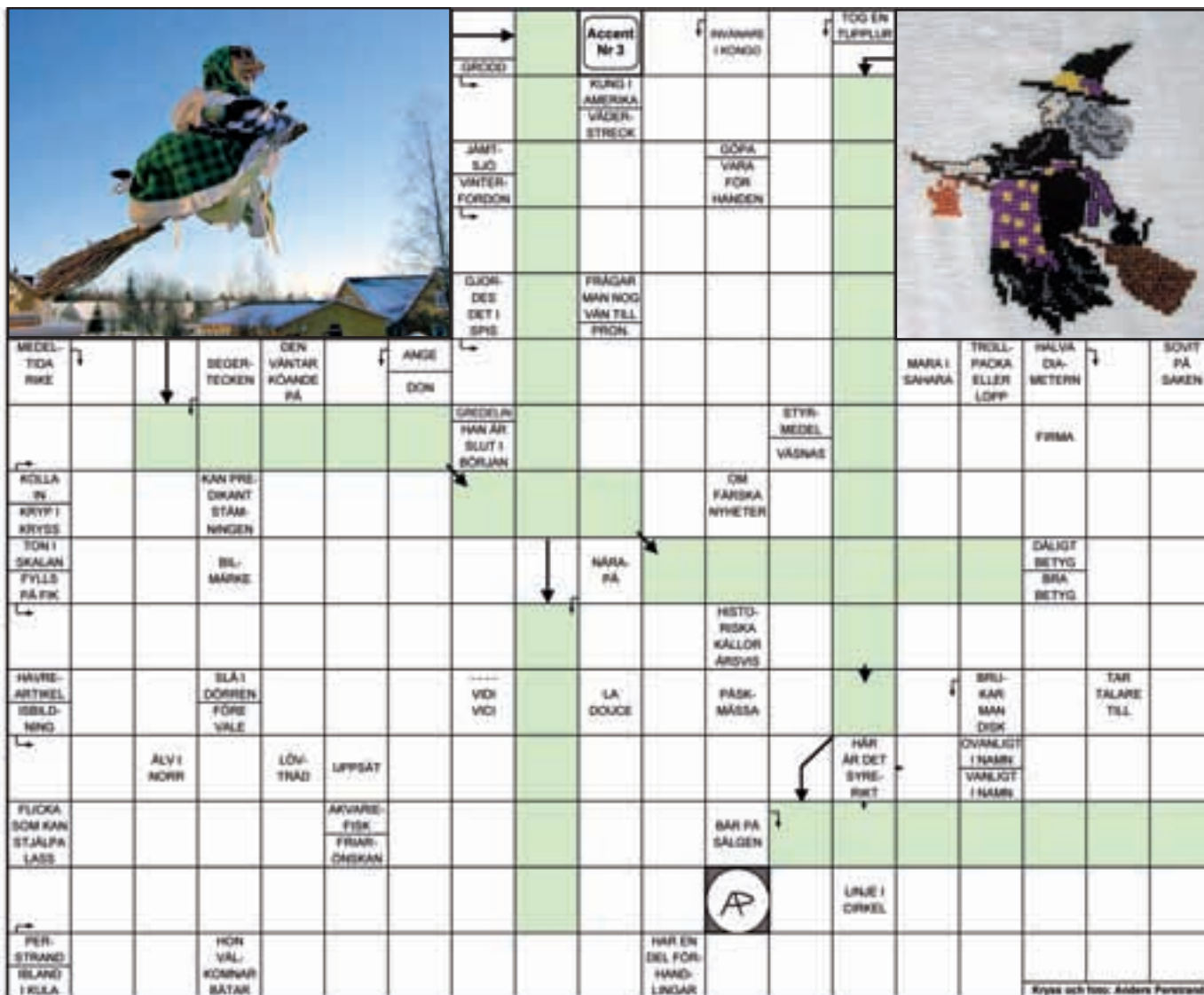
tid jag levde i San Francisco.

För alkisen eller knarkaren är sällan de där på bänken eller i tunnelbanan - istället handlar det om kassörskan, dagisfröken, husläkaren eller programledaren.

MARIA ZAITZEWSKY

Hillevi Wahl

KORSORD NR 3 2009

MILJONLOTTER ATT VINNA. Tre lotter vinner förstapristagaren, en lott vardera får de tio som därefter har tur i dragningen. Skicka in lösningen till Accent, Box 128 25, 112 97 Stockholm, senast 25 april 2009. Märk kuvertet Kryss 3/2009.

NAMN

ADRESS

POSTADRESS

VINNARE NR 1 2009

FÖRSTA PRIS, tre Miljonlotter: Leopold Vernersson, Östra Rusele, Blåviksjön. **SIDOVINSTER**, varsin Miljonlott: Lieselotte Johansson, Arboga, Evy Larsson, Tierp, Agne Robertsson, Fagerås, Sally Granberg, Arvidsjaur, Karl-Olof Rudenfors, Tingsryd, Ninni Martinsson, Södra Sandby, Jan Andersson, Bollebygd, Mia Jybrink, Kristinehamn, Jan Rehnmark, Piteå, och Gertrud Åkman, Motala. Accent gratulerar!

LÖSNING NR 1 2009

HÄR ÄR KONGRESSTADEN GÖTEBORG

MASTHUGGSKYRKAN
och högt beläget.
Från kyrkan har man en
utsikt över Göteborg.

KUNGSPORTSARENA
borgs paradgata
och fik. Vill man
stämning kan man
delarna HAGA

KLIPPANS KULTURRESERVAT

Ligger vackert vid Älvsbron och har sitt ursprung från 1500-talet. Under 1700-talet fanns här salterier, gjuterier och porterbruk. Sevärt är Sankta Birgittas kapell, där många gifter sig.

SLOTTSSKOGEN Göteborgs stora, gröna "lunga". Ligger centralt och är lätt att nå med buss och spårvagn. Parken är av engelsk typ, alltså mjuk och böljande med inslag av grässlåtar och små dammar. Här finns också ett litet zoo för de minsta..

BOTANISKA TRÄSKOLEN
sina 175 hektar
Europas största
16.000 växtarter
exotiska i växth
ges största orki
fik och underba

KRONHUSBODARNA Som en oas mitt i centrala Göteborg, bara ett stenkast från Nordstan och centralstationen, ligger Kronhusbodarna, en stor innergård med konsthantverk, fik och chokladfabrik.

ÖRGRYTE NYA KYRKA Invigdes 1890, då den gamla kyrkan för 400 personer blivit för liten. Här kommer midnattskonserten att hållas under kongressen.

SVENSKA MÄSSAN Här kommer IOGT-NTO-rörelsens kongresser 2009 att vara.

HUGGSKYRKAN Från 1914 ligger kyrkan belägen på Stigberget. Kyrkan har man en magnifik utsikt över Göteborgs hamn.

SPORTSAVENYN är Göteborgs paradgata med restauranger och kaféer. Vill man ha lite mysigare stämning kan man besöka stadens gamla **HAGA** och **MAJORNA**.

Eva Nilsson tipsar om pärlorna du inte får missa

■ **GÖTEBORG** Närheten till havet ger Göteborg dess maritima karaktär. När guiden och ledamoten i kongressbestyrelsen Eva Nilsson väljer ut några göteborgska pärlor faller valet naturligt på det havsnära.

Hennes tips till alla kongressdeltagare är att kosta på sig en god måltid på Leif Mannerströms berömda fiskrestaurang Sjömagasinet, för att sedan ta en runda i närliggande Klippan, Göteborgs äldsta kulturområde med anor från Medeltiden.

Eva Nilsson, göteborgsguide och ledamot i kongressbestyrelsen visade Accents reporter runt i sommarens kongressstad.

Om vädret tillåter är en lång promenad längs Göta älv en självklarhet. Helt nytt för i år

är ett gigantiskt pariserhjul som kommer att stå framför operahuset. Missa inte!

Andra "måsten" är Botaniska Trädgården och Slottsparken – åtminstone för den som vill undkomma stadens brus en stund.

För den som är sugen på småskalig shopping och uteliv är stadsdelarna Majorna och Haga trevliga tips. Om man inte föredrar Kungssportsavenyn, stadens pampigaste gata som för tankarna till Paris.

MARIA ZAITZEWSKY

Anna och Kjell-Ove föreslås bli ledarduo

Anna Carlstedt och Kjell-Ove Oscarsson blir IOGT-NTOs nya ledarduo, enligt valberedningens förslag. Hela förslaget till ny förbundsstyrelse blir klart i slutet av april.

■ **VALBEREDNING** Att valberedningen skulle föreslå Anna Carlstedt som ny förbundsordförande efter Sven-Olov Carlsson var knappast oväntat. Hon har varit vice i flera år och har stort förtroende bland medlemmarna.

– Hon var vårt första alternativ, säger valberedningens ordförande Britt-Marie Börjesgård. Anna är oerhört engagerad och har de senaste åren tagit över en del ordförandeuppgifter. Och det är dags nu för en kvinna på ordförandeposten.

Som vice ordförande föreslår valberedningen Kjell-Ove Oscarsson, organisationssekretare på Sveriges Landsråd för Alkohol- och Narkotikafrågor med många års erfarenhet från både förtroendeuppdrag och anställning i nykterhetsrörelsen.

– Vi tror att han och Anna blir ett bra team, säger Britt-Marie Börjesgård. De kompletterar varandra. Anna kommer att vara den som för förbundets talan, efterfrågas av media och syns mycket utåt. Kjell-Ove kan avlasta henne genom att vara ute mycket i landet, träffa distrikt och föreningar.

– **DET ÄR ETT** enormt förtroende, säger Anna Carlstedt. Jag är både glad och stolt. Jag brinner för IOGT-NTO, och det är en fantastisk möjlighet att få vara med och utveckla organisationen.

– Samtidigt känner jag mig lätt skräckslagen. Det är inget litet uppdrag, och jag känner mig ödmjuk när jag tänker på mina företrädare. Men jag tror att jag kan göra ett bra jobb, och jag vet att jag har många omkring mig, en bra styrelse och ett bra kansli.

Kjell-Ove Oscarsson berättar att han blev mycket förvånad när valberedningen kontaktade honom.

– Jag sa nej först, men de bad mig tänka på saken. Det gjorde jag och kom fram till

Anna Carlstedt och Kjell-Ove Oscarsson föreslås av valberedningen till ordförande respektive vice ordförande i IOGT-NTOs förbundsstyrelse.

FOTO: PIERRE ANDERSSON/

att det skulle vara roligt.

– Framför allt därför att jag gärna vill jobba ihop med Anna och stötta henne. Men också därför att det finns frågor som jag gärna vill jobba med - folkrörelsefrågor, alkohol- och narkotikapolitik. Det är områden där jag har en del att bidra med. Dessutom har jag en viss internationell

erfarenhet. Och jag har levt i IOGT-NTO i hela mitt vuxna liv.

ETT KRAV FRÅN ANNAS sida har varit att hon kan fortsätta att arbeta halvtid som forskare vid Stockholms universitet, och att hon alltså får arvode för en halvtid som förbundsordförande.

Nya ordförande även i UNF och Junis

ORDFÖRANDEVAL Redan nu står det klart att alla tre förbunden får ny förbundsordförande efter kongresserna i sommar. Varken Robert Damberg, ordförande i UNF, eller Carina Eriksson, ordförande i Junis, ställer upp för omval. Några kandidater har dock inte presenterats vid tidningens pressläggning.

»Anna kommer att vara den som för förbundets talan, efterfrågas av media och syns mycket utåt. Kjell-Ove kan avlasta henne genom att vara ute mycket i landet, träffa distrikt och föreningar.«

BRITT-MARIE BÖRJESGÅRD,
VALBEREDNINGENS ORDFÖRANDE

– Valberedningen tycker också att det är bra att hon inte ger upp sin akademiska karriär, säger Britt-Marie Börjesgård. Det markerar att det är ett förtroendeuppdrag, och det är bra att ha en fot kvar i något annat. Samtidigt är det förstås inte möjligt att klara ett så omfattande uppdrag helt ideellt.

Den senaste perioden har ordföranden varit heltidsarvoderad och vice ordföranden arvoderad på halvtid. Nu föreslår valberedningen att Anna Carlstedt fortsätter att vara arvoderad på halvtid och att Kjell-Ove Oscarsson får ett arvode som motsvarar trekvartstid.

VALBEREDNINGEN KOMMER ATT FÖRESLÅ en minskning från 14 till 13 ledamöter i förbundsstyrelsen.

– Vi tycker att det ska vara ett ojämnt antal, säger Britt-Marie Börjesgård. Det är en viktig princip.

Vilka som ska sitta på de återstående stolarna är inte helt klart än, men valberedningen lovar besked i slutet av april.

– Det är ytterligare några pusselbitar som måste falla på plats.

När valberedningen började jobba för ett drygt år sen, var det inte i första hand personer utan funktioner som diskuterades.

– Det gällde att täcka in de tre verksamhetsområdena och också få med internationella frågor, kultur och folkbildning, förklarar Britt-Marie Börjesgård.

Som alltid gäller det också att hitta rätt balans i fråga om kvinnor-män, ålder, etnisk bakgrund och geografisk fördelning.

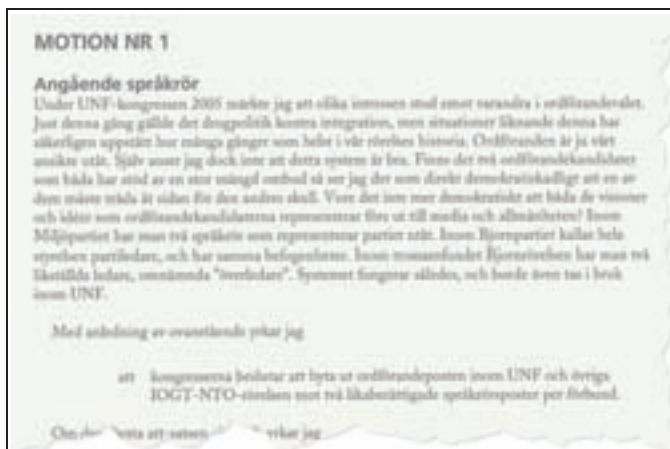
– Men vi vill inte ha någon "invandrar-gisslan" eller "ungdomsgisslan". Alla måste böttna i de frågor som behandlas i förbundsstyrelsen.

Under arbetets gång har de intervjuat alla i den nuvarande förbundsstyrelsen, medverkat vid en distriktsstyrelsesamling och också tagit emot en del förslag från distrikten.

– Sammantaget blir det en bra helhet, tror Britt-Marie Börjesgård.

EVA ÅHLSTRÖM
eva.ahlstrom@iogt.se

SKRIV EN MOTION!

Ta chansen att påverka

■ **MOTIONER** På kongressen i sommar ska ett hundratal ombud fatta beslut om en rad viktiga frågor. Hur ska IOGT-NTOs pengar användas? Vilka åsikter ska IOGT-NTO ha i olika frågor? Vilka ska sitta i förbundsstyrelsen? Du har fortfarande chansen att påverka.

På kongressen är det valda ombud från distrikten som fattar besluten. Men även som vanlig medlem har du fortfarande en chans att påverka – skicka in en motion!

En motion är egentligen bara ett finare ord för ett förslag. Enligt reglerna kan motioner skickas till kongressen från såväl distrikt och föreningar som enskilda medlemmar. Alla motioner som skickas till förbundsstyrelsen innan motionstiden går ut kommer också att tas upp till beslut på kongressen.

Så hur skriver man en motion? Frågan är både enkel och svår att svara på – en motion kan se ut nästan hur som helst. Här är några tips:

■ **SKRIV INTE FÖR LÅNGT. FÖRKLARA BAKGRUNDEN TILL DITT FÖRSLAG MEN GÖR DET TYDLIGT OCH KORTFATTAT.**

■ **SKRIV TYDLIGT ÖVERST ATT DET ÄR EN MOTION TILL IOGT-NTOS KONGRESS I GÖTEBORG.**

■ **SÄTT EN BESKRIVANDE OCH TYDLIG RUBRIK.**

■ **SIST I MOTIONEN BÖR DU HA MED EN ELLER FLERA TYDLIGA ATT-SATSER. FORMULERA DIG UNGEFÄR "JAG FÖRESLÅR DÄRFÖR ATT ... OCH ATT ..." OM DU HAR FLERA ATT-SATSER: DELA UPP DEM PÅ FLERA RADER SÅ ATT DET ÄR ENKELT FÖR KONGRESSEN ATT SE EXAKT VAD DU FÖRESLÅR.**

■ **OM DU KAN FÅ DIN FÖRENING ATT STÄLLA SIG BAKOM DIN MOTION GER DET OFTAST EN STÖRRE TYNGD ÄN OM DU SKRIVER UNDER SOM ENSKILD MEDLEM.**

Skriv under med ditt namn och helst vilken förening du är medlem i. Det är viktigt för att man ska kunna kontrollera att du verkligen är medlem och har rätt att motionera.

Alla motioner ska skickas till IOGT-NTOs förbundsstyrelse. Adressen är Box 12825, 112 97 Stockholm. Glöm inte att den måste vara inne senast 29 april!

PIERRE ANDERSSON

Förbundsstyrelsen ser f

Förbundsstyrelsen kommer att lägga ett strategiförslag till kongressen för åren 2010-2015.

– Det är nu, när det går riktigt bra för IOGT-NTO, som det är läge att se framåt, säger vice förbundsordförande Anna Carlstedt.

■ **STRATEGI** 2015 är IOGT-NTO en stark folkrörelse, en välkänd och aktiv samhällsaktör som påverkar alkoholpolitiken, har synliga, användbara lokaler och finansierar sin egen verksamhet. Det är kontentan i ett förslag till "Strategi 2010-2015" som förbundsstyrelsen lägger fram för kongressen.

– Det finns en väldig samsyn kring de här målen, säger Anna Carlstedt, som lett arbetet med att ta fram strategin. De kändes rätt självklara, och det gick fort att komma fram till dem. Men den stora utmaningen kommer nu. Är vi beredda att göra vad det kostar – inte bara ekonomiskt – för att nå målen?

Som exempel tar hon målet att IOGT-NTO ska vara välkänt.

– Idag känner 90 procent till namnet, och det är förstås bra. Men de flesta vet inte vad vi gör. Om vi ska jobba med att göra varumärket IOGT-NTO känt, krävs både energi och pengar.

Målet om användbara och synliga lokaler är inte heller okomplicerat.

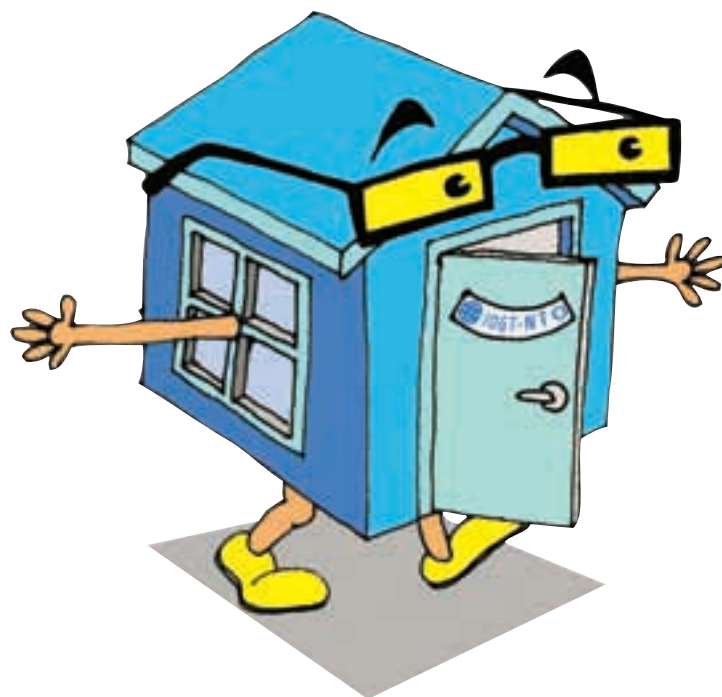
– Idag har vi cirka 500 lokaler runt om i landet, men hur många syns och används? Hur många ligger där folk bor? Ska vi sälja några av dem som inte används och i stället satsa där det behövs bättre?

– Alla målen är lika svåra. De ser kanske enkla ut, men det krävs en del svåra beslut innan vi är där.

ATT FÖRBUNDSSTYRELSEN VILLE TA fram en långsiktig strategi just nu, förklarar Anna med att det är när det går riktigt bra som man kan kosta på sig att lyfta blicken och tänka lite längre.

– De senaste åren har vi haft en fantastisk medlemsutveckling och stora framgångar alkoholpolitiskt. Att konsumtionen planar ut för första gången sedan EU-inträdet är positivt, och jag vågar påstå att IOGT-NTO har en del i det. Det är alltså inte fråga om att den här strategin ska rädda ett sjunkande skepp.

– Det är också ett sätt att förvalta arvet efter Sven-Olov Carlsson, tillägger hon. Det var han som drog igång det stora utveck-

IOGT-NTOs förbundsstyrelse går mot framtiden med öppna armar och kommer att föreslå kongressen en strategi som blickar fram mot åren 2010-2015.

ILLUSTRATION: LISA ÅHLSTRÖM

»Idag känner 90 procent till namnet, och det är förstås bra. Men de flesta vet inte vad vi gör.«

ANNA CARLSTEDT,

VICE FÖRBUNDSORDFÖRANDE I IOGT-NTO.

lingsarbetet 1998-1999, och nu är vi i mål med det.

De vägval som gjordes i början av det arbetet kan verka självklara idag, men de var det inte då.

– Ta bara frågan om helnykterhet eller inte. Vi ansågs dumma och blev ifrågasatta för att vi inte ville tumma på nykterhetskravet för medlemskap.

– Att vi ville satsa på att vara en folkrörelse och inte en liten lobbyorganisation var det också många som skakade på huvudet åt. De flesta sa: "Det går inte." Men det gick.

Att koncentrera arbetet till tre verksamhetsområden blev också ifrågasatt – och blir det till en del fortfarande.

– Det var svårt, och vi valde bort mycket, säger Anna. Men det var ett viktigt - och riktigt – beslut.

AV DE TRE VERKSAMHETSOMRÅDEN har det förebyggande arbetet i årets verksamhetsplan prioriterats lägre än det alkoholpolitiska och det sociala arbetet. När man läser förslaget till strategi kan man få intrycket att det förebyggande arbetet är på väg att försvinna helt. Avsnittet "IOGT-NTO är en aktiv samhällsaktör" inleds med meningen "IOGT-NTO är i huvudsak en opinionsbildande kampanjorganisation som bedriver ett socialt arbete."

– Förebyggande arbete är fortfarande ett av våra verksamhetsområden, förklarar Anna. Men inom det området finns fler aktörer, och därför gör vi bedömningen att det inte ska stå överst på vår lista. Det vi gör inom det förebyggande området gör vi tillsammans med kommuner och andra. Vi tror inte att vi är bäst på det, och därför ska vi inte driva det själva.

Frågan om vad hon tror kan bli kontroversiellt i förslaget kräver en stunds fundering.

– Kanske att vi ska vara en välkänd och aktiv samhällsdebattör, säger hon sedan.

r fram mot 2015

Förslag till mål för IOGT-NTO 2010-2015:

- **IOGT-NTO är en stark folkrörelse**
- **IOGT-NTO är välkänt**
- **IOGT-NTO är en aktiv samhällsaktör**
- **IOGT-NTO agerar för en minskad alkoholkonsumtion**
- **IOGT-NTO har synliga och användbara lokaler**
- **IOGT-NTO är ekonomiskt självfinansierat med flera intäktskällor**

Det är nog mest ovant. Vi gör en massa bra saker, men vi är inte så bra på att tala om det och basunera ut det. Om vi till exempel vill satsa pengar på en utåtriktad kampanj, måste vi stryka något annat. Det kan bli kontroversiellt.

EN ANNAN FRÅGA DÄR det finns delade meningar är värvningen.

– Vi säger att vi ska vara en stark folkrörelse, och det kräver att vi är många medlemmar. Det kan vara en het potatis hur mycket krut vi ska lägga på värvningen och vad det får kosta i förhållande till att vi ska erbjuda de medlemmar vi har en bra verksamhet.

Det är viktigt att inte se medlemmarna som en homogen massa, anser hon. Det finns många olika sorters medlemmar, och de behöver och förtjänar olika erbjudanden. En del är nöjda med att få Accent, som speglar vad organisationen gör. Andra vill ha en kanal för sitt engagemang.

– Vi behöver använda olika kanaler till olika medlemmar. Jag hoppas att vi ska kunna använda medlemsregistret mer strategiskt. Tänk om vi kan skicka sms till dem som är kulturintresserade och erbjuda biljetter till en Robert Wellsturné

– eller om vi inför ett viktigt alkoholpolitiskt avgörande kan sms:a aktiva medlemmar och uppmana dem att insändarbomba tidningarna.

– Vi ska använda personliga kontakter, sms, mail, brev och telefonsamtal – inte bara från förbundet utan minst lika mycket från distrikt och föreningar.

FÖRSLAGET TILL STRATEGI HAR utarbetats av en grupp ur förbundsstyrelsen – Anna Carlstedt, Åsa Hagman och Monica Ståhl – tillsammans med en grupp på kansliet.

– Vi har utgått från en massa saker som redan finns, säger Anna. Till exempel styrelsens strategiarbete kring fastigheter, folkhögskolor, Dagöholm, ekonomi och kommunikation. Vi har också fått uppslag från RUP, det regionala utvecklingsprojektet, där många seminarier och många deltagare kom med många nya tankar.

I strategin sägs inte hur målen ska nås. Det ska styrelsen tala om i mål och verksamhetsinriktning, först den för 2010-2011, som ska antas vid kongressen i sommar, och sedan den för 2012-2013, som antas vid kongressen 2011.

EVA ÅHLSTRÖM

eva.ahlstrom@iogt.se

KONGRESSBESLUT

Två beslut inte genomförda

Två av de beslut som fattades vid IOGT-NTOs förra kongress har ännu inte verkställts.

■ **KONGRESSBESLUT** Kongressen sa ja till en motion om att förbundet centralt skulle göra en kampanj kring "after work", att man på en arbetsplats går på puben eller krogen efter jobbet. Förbundsstyrelsen ansåg inte att frågan motiverade en egen kampanj utan valde i stället att väva in den i kommunprojektet.

– I materialet för kommunprojektet finns skrivningar om "after work", säger Peter Moilanen, chef för förbundets verksamhetsenhet. Lokalt får man sedan bedöma om och hur frågan ska tas upp. Temat för Folknykterhetens Vecka var "Minska alkolvåldet", och där rymdes också detta.

Kongressens svar på en motion om ny text till sången "Dusten" blev ett uppdrag till förbundsstyrelsen att se över behovet av en ny sångbok för rörelsen. Förbundsstyrelsen har beslutat att inte producera någon ny sångbok. Motivet är att den skulle bli för dyr. Inte själva produktionen, men däremot ersättningen till upphovsrättsinnehavarna.

FÖRBEREDELSENA FÖR ETT NÄTVERK för medlemmar som är aktiva inom politiska församlingar tog lång tid, men nu är även det beslutet verkställt. Information gick ut genom en annons i Accent och i nyhetsbrev, och för dem som anmält intresse finns nu ett rum på förbundets community på nätet.

En motionär föreslog ett tillägg till förbundets program om att IOGT-NTO samlar män och kvinnor utan hänsyn till sexuell läggning. Kongressens beslut blev att uppdraga till riksstyrelsen att se över rörelsens grundsatser och program, och en arbetsgrupp har tillsatts. Under tiden har IOGT-NTO dragit igång ett rådslag om värdegrunden. För att få med synpunkter från de diskussionerna lämnar arbetsgruppen sitt förslag först till kongressen 2011.

EVA ÅHLSTRÖM

Radiodokumentär om a

"Våga vara lycklig" är en radiodokumentär om människor som mot alla odds lyckats vända sina liv och nu brinner för att göra något gott för andra. Och som tycker att folkrörelserna är dåliga på att ta vara på kraften i deras engagemang.

■ **RADIODOKUMENTÄR** – Det här är människor som har varit med om en del i livet, säger journalisten Leif Stenberg med mycket värme i rösten, när han presenterar de medverkande i radiodokumentären "Våga vara lycklig" – Ari Leinonen, Annika Westman, Lars-Eric "Larsa" Åhlén och Alf Oscarsson.

I den fullsatta lokalen hos Frälsningsarmén i Umeå sitter andra som också har varit med om en del. Tillsammans med ett par gymnasieklasser och några speciellt inbjudna finns här folk från KRIS, frivården och fängelset. Några nickar och ler, andra gråter medan de lyssnar på Ari, Annika, Larsa och Alf. Ingen är oberörd.

Leif berättar om hur Ari för fyra år sedan tog honom med till Ordenshuset, där idéhistorikern Ronny Ambjörnsson den kvällen väckte många tankar om hur arbetarrörelsen och nykterhetsrörelsen växte fram i slutet av 1800-talet. "Borde inte vi också träffas och prata på allvar om meningen med livet?" undrade Ari. Och så blev det. Gänget kring Bakfickan, det lilla kafét på Ordenshusets gård, började träffas för djupa samtal.

DET BLEV ETT PROJEKT, där IOGT-NTO har samarbetat med Öppen Gemenskap, LP-stiftelsen och KRIS, med stöd från kommunens socialnämnd. Radio Norrbotten ville göra en dokumentär om samtalen, och så har det fortsatt. Dagens radioprogram är det sjunde i ordningen.

De fyra som berättar öppet och osentimentalt om sina liv var också med i det första programmet.

Nu berättar Larsa om sin resa "från stans värsta bus till årets västerbottnings", om att ta sig upp "från sex våningar under jord till markytan" och om att det inte är så lätt att byta liv när man hela tiden har kronofogden i hasorna.

– Det krävs en järnvilja för att klara den resan, och det är många som inte klarar den.

Idag lägger han ner all sin energi på att ställa upp för dem som kommer till Bak-

Leif Stenberg (tvåa fr.v) har dokumenterat flera års samtal om livet med Alf Oscarsson, Lars-Eric "Larsa" Åhlén och Ari Leinonen.

»Några nickar och ler, andra gråter medan de lyssnar på Ari, Annika, Larsa och Alf. Ingen är oberörd.«

fickan, jaga sponsorer och föreläsa, bland annat för blivande poliser.

– När polisaspiranterna kommer till Bakfickan, får de träffa A-lagare som berättar hur de vill bli bemötta. Vi vill kliva in i polisbilen frivilligt, säger han och flera i salen nickar igenkännande.

Annika tycker att hon har fått livet till-

baka och tackar Alf för ett sms där han gratulerar henne till 3 000 nyktra dagar. Det är värt att fira, tycker de båda.

– Nu är jag nykter och mycket starkare, säger hon. Idag klarar jag motgångar mycket bättre.

Alf berättar om hur han söp ner sig när hans fru dog och hur han har lyckats ta sig tillbaka, med hjälp av vännerna på Bakfickan, och nu har fått förtroendeuppdrag både i kyrkan och i IOGT-NTO.

ARI FÖRKLARAR ATT HAN är 50 år och borde räknas som gubbe, men att han i sitt nyktra liv bara är på väg in i tonåren. Nu är han Junisledare och delar gärna med sig av sina dyrköpta erfarenheter.

Att vända livet

Larsa" Åhlén, Ari Leinonen och Annika Westman.

FOTO: JONAS FORSBERG/SAMTLIGA BILDER

– Att göra något gott för andra ger energi, säger han.

Ari är också en av stöttepelarna i teatergruppen Tro, hopp och kärlek, som inleder och avslutar dagens program med scener ur sin pjäs Verandan. En mer osannolik skådespelartrupp får man nog leta efter – och också en mer entusiastisk teaterpublik.

Scenerna om fördomar och förutfattade meningar väcker starka känslor, och applåder vill aldrig ta slut.

– **DET ÄR ETT** oerhört folkrörelseuppdrag att mobilisera människor på livets skuggsida, säger Ari. Där finns den nya folkrörelsekraften! Det är en stor grupp människor

Ari Leinonen blir intervjuad efter sändningen av radiodokumentären.

»Här finns ett otroligt engagemang som skulle kunna ge folkrörelserna en renässans.«

ARI LEINONEN

som brinner och har tid över och vill göra något för andra.

– Jag är förvånad över att folkrörelserna inte ser den möjligheten. Här finns ett otroligt engagemang som skulle kunna ge folkrörelserna en renässans. Människor som tar makt över sitt eget liv och tillsammans formar dagen och morgondagen.

När radiorösterna tystnat och programmet är slut, blir det snabbt kö fram till Ari, Larsa, Annika, Alf och Leif. Radio- och TV-reportrar som vill intervjua dem får vänta medan de får kramar av kompisar och klappar på axeln av andra som börjat ana att det är möjligt att förändra sitt liv.

EVA ÅHLSTRÖM

eva.ahlstrom@iogt.se

REGIONAL UTVECKLING

RUP i Jämtland och Västernorrland.

Ökat samarbete efter RUP-projekt

Samarbetet mellan distriktet har ökat, och det finns ett nytt "tänk" i delar av distriktens utvecklingsarbete. Det visar en utvärdering av IOGT-NTOs regionala projekt RUP 09.

■ **UTVECKLINGSPROJEKT RUP 09** inleddes hösten 2007 och avslutades i januari i år. Under den perioden deltog närmare 300 personer i 27 regionala seminarier med konsulenter från IOGT-NTO och lärare från folkhögskolorna Tollare och Wendelsberg som processledare. Projektet har utvärderats av Prema Utvärdering och Företagsutveckling, som konstaterar att seminarier har bidragit till nytänkande och ökat samarbete. Majoriteten av dem som deltagit i seminarier har en positiv syn på det nya "tänket" och ser ett stort behov av det ute i distriktet.

Men utredarna noterar också att det återstår en del innan nytänkandet genomsyrar distriktets arbete, och att det tar tid innan distriktet hunnit förmedla det till de lokala föreningarna.

PROJEKTLEDAREN LENA LINDGREN NOTERAR i sin rapport till förbundsstyrelsen att flera distrikt har genomfört eller planerar gemensamma projekt. Ett exempel är Sommarlägret 2008 med deltagare från Stockholm, Uppsala och Gotland, ett annat gemensam utbildning av nya medlemmar från Västernorrland och Jämtland.

Efter projekttiden är regionutveckling en del av det ordinarie arbetet, med utvecklingskonsulenter som en viktig länk mellan förbundet och distriktet. Deras roll har enligt rapporten blivit både tydligare och mer uppskattad under projektets gång.

EVA ÅHLSTRÖM

18 000 har inte betalt medlemsavgiften

Fyra av tio medlemmar i IOGT-NTO hade inte betalat sin avgift vid årsskiftet. Ett krånglande medlemsregister och en period med ett gratisår för nya medlemmar är ett par av förklaringarna.

■ **MEDLEMSKAPET** Vid årsskiftet hade IOGT-NTO 45 748 medlemmar. Men bara 27 396 av dem, 59,9 procent, hade betalat sin medlemsavgift. Av de nya medlemmarna är det ännu färre som har betalat.

– Det är allvarligt att färre har betalat medlemsavgiften, säger Eva Blomqvist, chef för Organisationsenheten på IOGT-NTO-kansliet. Men det finns förklaringar, och de ligger i första hand hos oss, inte hos de enskilda medlemmarna.

Hon berättar om de stora problemen med medlemsregistret, som under en lång period gjorde det omöjligt att arbeta aktivt med att få in avgifterna.

– Inte en enda påminnelse gick ut under andra halvåret 2008. Det är klart att det påverkar betalningarna.

En del inbetalningskort har också blivit felaktiga. Två personer i samma hushåll fick inbetalningskort med bara en avgift.

EN ANNAN ANLEDNING TILL den låga betalningsfrekvensen är enligt Eva Blomqvist att första medlemsåret var gratis från halvårsskiftet 2005 till och med 2007.

– Vi har inte kunnat göra någon riktig jämförelse av betalningsfrekvensen hos dem som var medlemmar före 2005 med dem som gick med under den period då vi inte hade någon inträdesavgift och dem som gått med efter 2007. Men vi vet att betalningsfrekvensen är lägre bland dem som inte betalat någon inträdesavgift.

– Det finns undersökningar från andra organisationer som visar samma sak. Om man inte behöver betala något när man blir medlem, minskar anknytningen till organisationen – och därmed viljan att betala när inbetalningskortet kommer efter ett år.

Så länge registret inte fungerade kunde föreningar och distrikt inte få några förändringslistor, med uppgift om nya medlemmar och medlemmar som lämnat, och inte heller vilka som betalat och inte.

BETALNINGSFREKVENNS			
Distrikt	Medlemsantal 2008-12-31	Varav betalande	Betalningsfrekvens (%)
Stockholm	3 580	1 925	53,8
Uppsala	1 396	910	65,2
Södermanland	1 412	877	62,1
Östergötland	1 675	1 128	67,3
Jönköping	3 030	1 752	57,8
Kronoberg	1 154	841	72,9
Kalmar	1 402	952	67,9
Gotland	651	344	52,8
Blekinge	1 028	635	61,8
Skåne	4 267	1 676	39,3
Halland	1 540	833	54,1
Göteborg	2 483	1 193	48
Älvsborg	2 260	1 605	71
Skaraborg	1 158	774	66,8
Värmland	1 734	1 122	64,7
Örebro	1 753	1 068	60,9
Västmanland	1 368	897	65,6
Dalarna	3 172	1 897	59,8
Gävleborg	2 145	1 407	65,6
Västernorrland	2 506	1 846	73,7
Jämtland	1 287	987	76,7
Västerbotten	2 750	1 541	56
Norrbottn	1 997	1 186	59,4
Summa	45 748	27 396	59,9

Betalningsfrekvensen varierar kraftigt mellan IOGT-NTOs olika distrikt.

»Om man inte behöver betala något när man blir medlem, minskar anknytningen till organisationen.«

EVA BLOMQVIST, CHEF FÖR
ORGANISATIONSENHETEN PÅ IOGT-NTO

– De har inte kunnat jobba med att kontakta nya medlemmar och hälsa dem välkomna, och de har inte kunnat ringa resanter och påminna om avgiften, säger Eva Blomqvist.

NU FINNS ETT FUNGERANDE register, och nu tar kansliet krafttag för att få in medlemsavgifterna. De som inte betalar kommer att få påminnelse två gånger, en gång 30 dagar efter att avin förfaller och en gång ett par

månader senare. De som inte har betalat då kommer att kontaktas per telefon.

– Nu har föreningarna möjlighet att utse en lokalt registeransvarig och få tillgång till registret online, förklarar Eva Blomqvist.

Hon påminner om att det ligger i distriktens intresse att medlemmarna betalar. Det generella utvecklingsstödet, den så kallade 250-kronan, utgår för alla betalande medlemmar.

För att göra det lättare att betala utvecklas nu också en sms-funktion för inträdesavgiften. Den ska vara klar i sommar. Då ska det alltså gå att betala via telefonen direkt när man blir värvad.

Man diskuterar också möjligheten att införa betalning med kort via nätet, auto-giro och e-faktura.

EVA ÅHLSTRÖM

eva.ahlstrom@iogt.se

FÖRVERKLIGAR DRÖMMAR

VINSTER FÖR I SNITT

33 miljoner i månaden!

Vi vann 5 miljoner!

- Detta är ju något man tror bara händer andra, säger Mikael. Känslan är fortfarande väldigt speciell. Vi tycker om att se oss omkring, så det kommer att bli många resor framöver.

Just nu får du
6 Miljonlotter
för endast

19:90

+ porto 8:-

ord pris 240:-

SMS:a
ordet miljon
följt av D2028
Namn, Adress, Postnr,
Ort till **72320**
(1:- per SMS + ev. trafikavgift)

Vad drömmar du om att vinna!

SVARSKORT

X Ja tack!

Skicka mig **6 Miljonlotter** för bara **19:90** (ord pris 240:-). Skicka sedan 6 nya lotter till ordinarie pris varje månad tills vidare - men bara så länge jag själv vill. Jag betalar enkelt med inbetalningskortet som följer med lotterna. Endast 8:- i porto tillkommer varje lottpaket.

Du kan också beställa genom att:

SMS SMS:a ordet miljon följt av D2028 Namn, Adress, Postnr, Ort till **72320** (1:- per SMS + ev. trafikavgift)

WWW Gå in på www.miljonlotteriet.se/svar och skriv in koden **D2028**

Minimåldern för beställning är 18 år. Erbjudandet gäller t.o.m. 2008-12-31. IOGT-NTO Lotterier lagrar kunduppgifter för att kunna fullgöra kundrelationerna och lämna erbjudanden för egna och andras produkter. IOGT-NTO Lotterier har funnits sedan 1964 och i vår familj ingår lotterierna: Miljonlotteriet, Stjärnpåsen och Stjärnresan. Genom att uppgi min e-post erhåller jag Miljonlotteriets nyhetsbrev. Överskottet från Miljonlotteriet går till IOGT-NTO förbundens arbete mot våld, droger och alkohol bland ungdomar.

Spelar du för mycket?
Ring stödlinjen 020 - 81 91 00

Frankeras ej,
Miljonlotteriet
betalar portot

SVARSPOST
20204733
435 83 MÖLNLYCKE

IOGT-NTO-gård brann ned till grunden

ÖSTERSUND Allt förstördes, och värden för miljoner gick upp i rök när Lyransgården i Fåker, söder om Östersund, brann ner till grunden i början av mars. Sorgsna bybor och medlemmar kunde bara konstatera att det inte fanns något kvar av den anrika byggnaden.

Lars Sundh från IOGT-NTO-distriktet var på plats dagen efter branden. Han berättar för Länstidningen att man höll på att rusta upp Lyransgården.

– Vi skulle bland annat installera värmepumpar och hade stoppat in 1,1

miljoner innan vi ens hade tryckt på knappen. Det är pengar som är borta.

I branden försvann inte bara inventarier utan också arkiverade handlingar och en del konst. En katastrof för lokalföreningen Lyran.

– Det mest tragiska är ändå att Göran och Birgitta Dahlström förlorat sitt boende, säger Lars Sundh. För dem är det en total katastrof.

Hur branden uppstod är ännu inte klart, och inte heller om och när Lyransgården kan byggas upp igen. **EA**

En stor norsk-svensk kram får symbolisera det starka samarbetet mellan UNF och Juvente.

FOTO: ROBERT ZACKRISSON

UNFare på kurs hos norska Juvente

OSLO Fyra UNFare från Älvsborgs och Göteborgs distrikt deltog i den norska systerorganisationen Juventes årliga "skoleringstiltak". Kursen var förlagd till Runni Ungdomsskole i Årnes en bit utanför Oslo.

– Vi UNFare fick lära oss allt från hur man bedriver en bra kampanj till hur man blir en bra journalist, berättar Robert Zackrisson från Vänersborg. Själv gick jag på "politikk"-linjen där vi lärde oss hur man bedriver lobbying gentemot makthavare och hur de norska partierna ser på alkoholpolitiken.

– Utöver detta bjöds det på dans, teater, mingel, middag, tårta, godis och sjukt mycket smörgåsar med en rad olika sorters pålägg, från ost till choklad.

De svenska deltagarna var mycket nöjda med kursen och med att få stärka kontakterna med Juvente.

– Det är en organisation som är otroligt aktiv, trots att den har få medlemmar, säger Robert Zackrisson. Nu gäller det bara att bjuda tillbaka våra norska kamrater som tack för senast.

Tidigare Junis-konsulenten Elisabeth Lindgren är verksamhetschef för Villa Vägen ut! Susanne i Örebro.

FOTO: ERIK WINNFORS

"VÄGEN UT" NU I ÖREBRO

ÖREBRO Nu finns kooperativet Vägen ut! även i Örebro. Fyra tidigare missbrukare har startat företaget för att skapa arbete och drogfritt boende. Tre av de fyra som startat boendet i Örebro är även medlemmar i IOGT-NTOs kamrattstöd. Invigningen hölls i slutet av februari.

Villa Vägen ut! Susanne är ett så kallat halvväghus för missbrukande och misshandlade kvinnor. Till huset kan man komma om man som missbrukare bestämt sig för att bryta med droger och kriminalitet. I halvväghuset ska man kunna få hjälp till självhjälp och stöd att komma vidare. Målet är att kunna få ett nytt socialt nätverk, arbete och en aktiv fritid. Villa Vägen ut! finns sedan tidigare i Göteborg och Sundsvall.

ERIK WINNFORS

Många lyssnade på Benny Haag

ÖRNSKÖLDSVIK IOGT-NTOs debattkväll i Örnsköldsvik om hur alkoholen påverkar samhället lockade ett 70-tal deltagare. Skådespelaren Benny Haag var inbjuden för att berätta om sin nya bok "Makt, mod och motstånd". Han menar att många i vårt land inte inser att det är alkoholen som ligger bakom de flesta våldsdåd och andra tragiska händelser. I stället försöker man hitta andra orsaker. I kvällspressen är det till exem-

Gunnar Eklöf från IOGT-NTO-kretsen var glad att få hälsa Benny Haag välkommen till debattkvällen i Örnsköldsvik.

FOTO: BERTIL WESTIN

pel populärt att skylla på psykoper, när det mesta egentligen beror på överdriven alko-

holkonsumtion. Benny Haag menar att varannan svensk har alkoholproblem, antingen egna eller närståendes. Efter hans intressanta föredrag blev det en paneldiskussion med Olle Häggström som debattledare.

I panelen ingick Jimmie Näslund, Allehanda Media, Tommy Roos, MoDo Hockey, Lena Finne Jansson, Humanistiska förvaltningen och Gunnar Eklöf, IOGT-NTO-kretsen.

Det blev en mycket intressant diskussion mellan paneldeltagarna och publiken om bland annat situationen för barn i missbruksmiljöer och nykterhetsrörelsens roll i samhället. Alkoholens roll inom idrottsrörelsen diskuterades också, och ett förslag var att man skulle inrätta alkoholfria zoner i Swedbank Arena så att föräldrar kan ta med sig barnen på hockeymatcher.

BERTIL WESTIN

Att få träna värvning med hjälp av rollspel uppskattades av deltagarna i värvutbildningen.

FOTO: EVA BLOMQVIST

Distriktsteam tränar värvning

VÄRVNING I början av mars samlades värvarteam från tolv IOGT-NTO-distrikt för två dagars utbildning på Wendelsbergs folkhögskola.

– Vi uppdaterade våra argument och övade praktiskt med

Vackert medlemsbevis

MEDLEMSBEVIS Allt var definitivt inte bättre förr, men nog är medlemsbeviset från

1929 vackrare än dagens medlemskort! Det tycker Gunnar Rohdin i Lycksele som skickat det till Accent. Medlemsbeviset tillhörde Märta Kruth, född Bygdin, som var född 1907 och gick

bort strax före 2in 100-årsdag. Då hade hon varit medlem i nykterhetsrörelsen sedan 1921, först i "ungdomslogen" och från 1929 i "storlogen".

Det slingrande fackeltåget blev ett mäktigt ljusspel i den nersläckta backen.

FOTO: SARA LUNDELL

Succé i Åsele för Slalomnatta

ÅSELE Sportlovet slalomnatt i Åsliabacken blev en verklig succé. Ungdomens Nykterhetsförbund i Åsele arrangerade den första slalomnatten med löfte att backen och serveringen skulle vara igång tolv timmar, från sju på kvällen till sju på morgonen, eller så länge det fanns åkare kvar. Vid skiftbytet klockan fyra, var det fortfarande ett tjugotal åkare kvar, och när liften stängde klockan sju på morgonen åkte de sista sex-sju tappra hem.

Vid midnatt fanns mellan 200 och 250 åkare i

backen. Då släcktes allt ljus, och i mörkret slingrade sig ett långt fackeltåg nerför hela backen.

Temperaturen var behaglig och backen var i bästa skick, så åkarna fick verkligen njuta av Slalomnatta. I serveringen var det fullt jobb för ungdomarna. Fram emot morgontimmarna började än det ena, än det andra ta slut. Väntande föräldrar fick dricka mycket kaffe för att hålla sig vakna tills de minsta ville åka hem

GUNNEL LINNÉ

hjälp av rollspel, berättar Eva Blomqvist, chef för förbundets organisationsenhet.

Deltagarna gick igenom planerna för värvaråret 2009 med centrala kampanjer i Ullared, Ölands djurpark och på Ikea i Kungens kurva i Stockholm. De diskuterade också uppbygget av en värvarturné i samband med sommarens kongress i Göteborg.

Oväntad sponsring av FC Vattentorget

VÄXJÖ Nystartade fotbollslaget FC Vattentorget i Växjö har fått en lika oväntad som välkommen sponsor. En välbärgad växjöbo, som föredrar att vara anonym, steg en dag in på Vattentorget och började ställa frågor om fotbollslaget. Av Carl Wennerstrand fick han veta att laget består av

hemlösa, missbrukare och kamratstödare som träffas och tränar varje lördag med målet att ställa upp i Korpen. Enda kruxet var att det fattades pengar. "Hur mycket då?" undrade besökaren. "Ungefär 16 000 kronor behövs för att få det att gå runt", förklarade Carl – och blev inte så lite förvånad när den anonyme mannen lovade att sponsra laget med den summan.

RÖRELSEN I MEDIA

Jämställt att dricka?

VÄRMLANDS FOLKBLAD

är en av flera tidningar som på Internationella kvinnodagen den 8 mars hade en artikel av Anna Carlstedt och Maj-Lis Löf från IOGT-NTOs förbundsstyrelse tillsammans med S-kvinnornas ordförande Nalin Pekgul.

De tar upp det ökande drickandet bland kvinnor och pekar på att det är särskilt medelålders kvinnor som dricker mer, samtidigt som långtids-sjukskrivningarna ökar.

"Hur jämställt är det?" undrar författarna och uppmanar läsarna att ta alkoholförfrågan på allvar:

"Vi är själva 'nykterhetsaktivister', vilket inte betyder att vi tror att alla andra ska bli helnykterister, men vi ser det som vår uppgift att hålla alkohol och andra droger högt på den politiska dagordningen.

Så också på kvinnodagen den 8 mars eftersom vi som "jämställdhetsaktivister" förstås tycker att det vore bedrägligt om alkoholen skulle äventyra kvinnors hälsa och jämställdhet i arbetslivet, för att inte tala om kvinnofriden."

EVA ÅHLSTRÖM

INFORMATION FRÅN IOGT-NTO

Nytt samarbetsavtal mellan IOGT-NTO och SalusAnsvar

Det nya avtalet är en fortsättning på ett mycket långt och nära samarbete mellan IOGT-NTO och SalusAnsvar. Avtalet innehåller ett flertal spännande nyheter som kommer att träda i kraft under 2009.

Från båda parter har vi varit angelägna om att samarbetet ska vidgas till att omfatta mer än bara försäkringsförmåner för den enskilde medlemmen.

Gemensamma projekt, gemensamma insatser för att öka respektive behålla medlemmar/kunder och förmåner för lojala medlemmar/kunder har därför varit viktiga beståndsdelar i avtalsdiskussionerna.

Medlemsförmåner i SalusAnsvar

- Hem-, villa- och bilförsäkring har förmånligare premier och villkor för medlemmar jämfört med icke-medlemmar. Till exempel är lösöret försäkrat till fullvärde oavsett belopp.
- Endast för IOGT-NTO! Innehållet i hemförsäkringen har utökats med ett familjeskydd mot alkohol- och narkotikaskador. Försäkringen gäller för försäkringstagarens familjemedlemmar som är under 25 år och ska vara en hjälp till behandling och miljöombyte. Sker i samarbete med Dagöholm.
- Endast för IOGT-NTO! Medlem som varit kund i SalusAnsvar i mer än 5 år får

utan extra kostnad tilläggförsäkringen Allrisk (en otursförsäkring) i sin hemförsäkring.

- Endast för IOGT-NTO! Medlem som varit kund i SalusAnsvar i mer än 10 år får, utöver Allrisk, ytterligare 5 % rabatt på alla sina sakförsäkringar.
- Förmånligare villkor på sparande och lån via SalusAnsvar.
- Endast för IOGT-NTO! En särskild reseförsäkring med avbeställningsskydd kan tecknas vid gruppresor arrangerade av IOGT-NTO. (Tecknas av arrangören.)
- I medlemsavgiften ingår automatiskt en olycksfallsförsäkring som gäller vid olycksfall i samband med något föreningsarrangemang eller på väg till eller därifrån.

Öriga samarbetsområden

- Varje medlem som blir ny försäkringskund hos SalusAnsvar ger en återbäring till något IOGT-NTO-projekt.
- Medlemsförmåner från SalusAnsvar ska integreras i värvarkommunikationen till nya medlemmar. Det innebär att nya medlemmar ska, en tid efter inträdet i organisationen, få erbjudande från SalusAnsvar som ytterligare förstärker medlemsvärdet och samarbetet.
- Gemensamma kampanjer för återvärvning av medlemmar.
- Gemensamma projekt. Diskussioner pågår om vilket projekt det blir.

Här hittar du informationen!

En gång i veckan skickas fysiska brev med information och inbjudningar till kurser och arrangemang ut med vanlig post till distriktsexpeditionerna. Informationen finns också att ladda ner på IOGT-NTO:s community i rummet veckoinfodistrikt: <https://community.sobernet.nu/Rum/veckoinfodistrikt>

Kreativ finansiering

Hur skaffar vi ekonomi till vår verksamhet? Sponsring och verksamhetsidéer för att få in pengar till föreningen, en orientering bland möjliga stiftelser och fonder som passar det vi gör och frågan om vi kan "sälja oss till vem som helst" är programförklaringen för denna kurs.

Den framgångsrika vägen till en bra ekonomi i föreningen är ofta god fantasi och ett synsätt att "många bäckar små...". Du får möta några som ger konkreta idéer och du får själv tillsammans med övriga diskutera vad som skulle funka hemma i din förening.

Tid och plats

Utbildningen genomförs på Wendelsberg folkhögskola i Mölnlycke 8-9/5 2009. Vi startar med middag på fredagen 17.00 och avslutar på lördagen 17.00.

Anmälan

Ska ske senast den 20 april 2009. Anmälan gör du helst via www.iogt.se/utbildningar eller genom att ringa till IOGT-NTO Direkt, tel 08-672 60 05. Efter sista anmälningdag skickas bekräftelsebrev ut till alla deltagare.

Kursavgift

Avgiften är 1000:-, och då ingår resa med billigaste färdstätt samt mat och logi i dubbelrum under kursen. Enkelrumstillägg är 350:-. Avgiften faktureras och reseersättning utbetalas efter kursdagen.

Kursansvariga

Utbildningen genomförs i samverkan mellan IOGT-NTO och Wendelsberg. Om du har frågor om kursen är du välkommen att höra av dig till Eva Blomqvist, 08-672 60 31 eller med mail till eva.blomqvist@iogt.se.

Följ IOGT-NTO:s arbete via nyhetsbrevet

Följ IOGT-NTO:s arbete genom att prenumerera på våra nyhetsbrev. Välj det eller de som intresserar dig. Anmäl din mejladress till:

Allmänt nyhetsbrev, info@iogt.se

Alkoholpolitiskt nyhetsbrev, bo.hogstedt@iogt.se

Socialt nyhetsbrev, olle.andersson@iogt.se

Förebyggande nyhetsbrev, helena.bergkvist@iogt.se

Värvarpremier 2009

IOGT-NTO behöver många medlemmar för att kunna fortsätta spela en roll i samhället och göra skillnad för människor. Vi tror att många av våra medlemmar kan värva en eller flera nya medlemmar till IOGT-NTO, och till dig som vill bidra till vår värvning vill vi visa vår uppskattning med värvarpremier.

Gör slag i saken – se till att fler får chansen att uppleva allt det positiva det innebär att vara medlem i IOGT-NTO!

För varje ny medlem du värvar till IOGT-NTO får du ett rikspresentkort på 50:-. Detta gäller för de första 15 nya du värvar under ett år. Från den 16:e och uppåt får du istället ett utbildnings-/arrangemangstillgodhavande till ett värde av 50:-. Dessa "checkar" är personliga och kan användas till kurser och arrangemang inom IOGT-NTO-rörelsen. De är giltiga till 2010-06-30.

Du kan avstå utbildnings-/arrangemangcheckarna och istället vara med på någon av våra fina premieupplevelser. Oförglömliga resor och upplevelser!

Sverigeupplevelser

När du värvat 30 nya kan du välja någon av dessa Sverigeupplevelser på IOGT-NTO-rörelsens egna anläggningar. Det finns möjlighet att ta med sig medföljande till självkostnadspris.

Fiske på västkusten

Vi bor med helpension på Kuggavik i det lilla samhället Åsa, naturskönt på Västkusten. På dagarna tar vi oss ut med båt och ägnar oss åt fiske, på kvällarna ordnar vi gemensamma program och aktiviteter. Tid: 19–23 augusti 2009.

Hantverk i Dalarna

Prova på tovnings, korgflätning och läderhantverk i natursköna Dalarna. Vi bor med helpension på vår egen pärla Saxenborg, nära Ludvika i södra Dalarna. Tid: 21–25 oktober 2009.

Vinter i Jämtland

Skidåkning, både på längden och tvären eller vinterfiske erbjuds här. Vi bor med helpension på vår anläggning Sällsjögården som ligger vid Mörsil, 10 mil från Östersund. På kvällarna ordnar vi gemensamma inomhusaktiviteter. Tid: 3–7 februari 2010.

Stora Tanzaniaresan

För dig som värvat 80 nya medlemmar under 2009 ordnar vi denna intressanta och oförglömliga resa till Tanzania. Vi får möjlighet att besöka en rad lokala biståndsprojekt som IOGT-NTO jobbar med i Tanzania. Det blir också tillfälle att uppleva den vackra naturen med det vilda djurlivet samt några dagars sol och bad. Reslängd: cirka två veckor.

Har du frågor och funderingar om detta är du välkommen att höra av dig till IOGT-NTO:s värvningsansvariga, Margareta Brandt, margareta.brandt@iogt.se eller 070-1908460.

Schyst vuxen

Stoppa langningen på Valborg!

Hämta material på

www.iogt.se/antilangning

samtidigt som ni anmäler att ni deltar.

Skriv en motion

Du glömmer väl inte att skriva den där motionen som du gått och tänkt på? Motionsstopp inför kongressen är 29 april.

- APRIL
- 1–2 Projektledaren Grundkurs och introduktion, kurs 1, Wendelsberg
- 17–19 Global ambassadörsutbildning, Tollare
- 18–19 Start IOGT-NTO:s Mentorprogram för kvinnor, Stockholm
- 23 Utbildning för insäljning av metoder, Stockholm
- 24–26 IOGT-NTO:s Sociala forum – Verksamhetshelg, Arboga
- 25 Regional webbredaktörsutbildning, Örebro
- 27 Sista datum beställa material till FNV
- 30 Valborg, Stoppa langningen
- MAJ
- 8–9 Kreativ finansiering, Wendelsberg
- 9 Europadagen
- 9 Regional webbredaktörsutbildning, Göteborg
- 08–10 IOGT-NTO:s förbundsstyrelse sammanträder
- 12 Riksstyrelsen sammanträder
- 13–14 Sverige mot Narkotika-mässan, Örebro
- 16–17 Våra Gårdars filmdagar, Leksand
- 16–17 Metodutbildning Huskuren, steg 2, Wendelsberg
- 16–17 Metodutbildning Ledare Tillsammans, Wendelsberg
- 18–21 Folknykterhetens vecka Minska Alkoholvärdet
- 29 Endagsutbildning om narkotikapolitik, Klara Södra, Stockholm
- 29–30 Tala inför grupp, Wendelsberg
- 30 Regional webbredaktörsutbildning, Stockholm
- 30–31 Utskottshelg inför kongressen
- JUNI
- 1–12 Skolavslutning Stoppa langningen
- 6–7 Specialutbildning för DO – Strategiskt ledarskap
- 7 Val till Europaparlamentet
- 28– Almedalsveckan
- JULI
- 3–11 Värvarturné inför kongressen
- 4 Almedalsveckan
- 8–11 IOGT-NTO-rörelsens kongresser i Göteborg
- AUGUSTI
- 19–23 Fiske på västkusten, värvarförmån, Kuggavik
- SEPTEMBER
- 5 Regionala samlingar distriktsvärvarsteam, Jönköping, Köping, Ö-vik
- 12–13 Projektledaren Grundkurs och introduktion, kurs 3
- 18–19 IOGT-NTO:s förbundsstyrelse sammanträder
- 18–20 Opinionsbildningsakademien, Tollare
- 22 Riksstyrelsen sammanträder
- 25–26 Distriktskonsulentsamling, Stockholm
- 26–27 Distriktsstyrelsekongress, Stockholm
- 26–27 Metodutbildning Ledare Tillsammans, Tollare
- 29– Utbildning nya storvärvare, Spanien
- 30– Forum för eldsjäl, Stockholm
- OKTOBER
- 2 Forum för eldsjäl, Stockholm
- 4 Utbildning nya storvärvare, Spanien
- 3 Regional valberedartutbildning, Wendelsberg
- 4 Regional valberedartutbildning, Göteborg
- 2–4 NBV:s förbunds dagar
- 9–10 Världens barn
- 9–10 Regional arbetsledartutbildning, Umeå
- 10–11 Nya sociala ledare, Tollare
- 10–11 Metodutbildning, Föräldrar Tillsammans
- 16–17 Regional arbetsledartutbildning, Tollare
- 16–17 Regional arbetsledartutbildning, Wendelsberg
- 19–30 Halloween Stoppa langningen
- 24 Aktuell alkoholpolitik och opinionsbildning, Stockholm
- 24 Preventionskunskap, Stockholm
- 21–25 Hantverk i Dalarna, värvarförmån, Saxenborg
- 29 Ljusmanifestation till minne av narkotikans offer
- NOVEMBER
- 6–8 IOGT-NTO:s förbundsstyrelse sammanträder
- 7 Aktuell alkoholpolitik och opinionsbildning, Göteborg
- 7 Preventionskunskap, Göteborg
- 7 Regional valberedartutbildning, Umeå
- 8 Satellitkonferenser om rådslag
- 10–12 Förebygg.nu, Göteborg
- 12 Tävlingen Pumpen
- 14 Aktuell alkoholpolitik och opinionsbildning, Växjö
- 14 Preventionskunskap, Växjö
- 17 Riksstyrelsen sammanträder
- 17–18 Rörelsegemensam konsulentsamling
- 24 Regional projektbyttardag, Wendelsberg
- 25 Regional projektbyttardag, Tollare
- 25 Internationella dagen mot våld mot kvinnor
- 26 Regional projektbyttardag, Umeå
- DECEMBER
- 1 Internationella HIV/AIDS-dagen
- 7–13 Lucia Stoppa langningen
- Om du vill veta mer om aktiviteterna i kalendariet kan du gå in på www.iogt.se/kalendarium, eller kontakta IOGT-NTO Direkt, 08-672 60 05 eller info@iogt.se.

accent

Accent söker ny Chefredaktör

Accents nuvarande chefredaktör går i pension vid årsskiftet. Vill du bli hennes efterträdare?

Som chefredaktör för medlemstidningen Accent är du också ansvarig utgivare och svarar för tidningens innehåll, utveckling och ekonomi. Som chefredaktör ska du ha en stark vilja att placera IOGT-NTO och våra idéfrågor i den aktuella samhällsdebatten.

Du arbetar nära tillsammans med en redaktion på fyra personer. Du är en bra arbetsledare och har lätt för att samarbeta.

Vi tror att du i grunden har journalistisk utbildning eller gedigen erfarenhet av kvalificerat journalistiskt arbete. Du bör ha flera års erfarenhet av publicistisk

verksamhet på dagspress, magasin eller tidskrift – och gärna några år i en ledande roll.

Erfarenhet av folkrörelseengagemang är en merit. Du är medlem i nykterhetsrörelsen.

Redaktionen ligger vägg i vägg med IOGT-NTOs kansli på Stora Essingen i Stockholm.

Vi hoppas kunna tillsätta tjänsten före sommaren, och du ska sedan kunna tillträda i början av januari 2010.

Skicka din ansökan till personalchef Eva Persson, via mail: eva.persson@iogt.se eller brev: IOGT-NTO, Box 12825, 112 97 Stockholm senast den 25 april.

Frågor om tjänsten besvaras av Mai Eriksson, ordförande i styrelsen för Accent, telefon 0705-30 68 86.

Accent är IOGT-NTOs medlemstidning och Sveriges ledande tidning om nykterhet, alkohol och andra droger.

Tidningen kommer ut 10 gånger per år och har en upplaga på 45 000 ex. Accent finns också som nättidning, www.accentmagasin.se

EN TIDNING FRÅN IOGT-NTO

SVIK INTE DAWIT ISAAC

Dawit Isaac är en svensk journalist som sitter fängslad i Eritrea. Dawit Isaac sitter där enbart för att ha bedrivit journalistik. Han har suttit fängslad sedan september 2001, utan att ha beviljats rättgång.

I Göteborg väntar Dawits familj på att han ska komma tillbaka. De har väntat alldeles för länge.

Vi kräver att Sveriges regering tar krafttag för att få den svenske medborgaren Dawit Isaac fri.

Vill du stödja kampanjen för Dawit Isaaks frigivning?
Besök www.freedawit.com

Sveriges Tidskrifter | Föreningen för Sveriges kulturtidskrifter
Journalistförbundet | Stödkommittén Free Dawit Isaac
Sveriges författarförbund | Expressen | Tidningsutgivarna
Publicistklubben | Svenska PEN | Reportrar utan gränser

Bli en Vän i Världen!

**Stöd IOGT-NTO-rörelsens
internationella arbete**

PG: 90 04 63-1

www.bistand.iogt.se

IOGT-NTO-RÖRELSEN

Alkovåldet tär på resurserna

GRANSKNING Alkovåldet frestar på samhällets resurser, inte minst hos polisen och i sjukvården. Accent besökte det stora sjukhusets akutmottagning en lördagsnatt och pratade med personal och patienter. "Stoppa alkovåldet" är IOGT-NTOs kampanj under Folknykterhetens Vecka.

I RÖRELSE

Nykter semester

SEMESTER På Åsengården i Dalarna råder drogfrihet. IOGT-NTO driver stället som varje år besöks av tusentals semesterfirare. De flesta tycker att den nyktra profilen är bra - då blir det lugnt på kvällarna. Accent har titta på det nyktra resandet.

I FOKUS

Margot Wallström och valet i EU-parlamentet

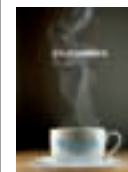

EUROPA-VAL Den 7 juni är det val till Europaparlamentet, men många brukar inte rösta. Accent har frågat Margot Wallström, EU-kommissionär med ansvar för demokratifrågorna om varför man ska rösta.

Vi har också frågat kandidaterna till Europaparlamentet hur de ställer sig till IOGT-NTOs krav. Vi har även bätt några medlemmar berätta hur viktig alkoholpolitiken är när de bestämmer vilket parti de ska rösta på.

Vi har också frågat kandidaterna till Europaparlamentet hur de ställer sig till IOGT-NTOs krav. Vi har även bätt några medlemmar berätta hur viktig alkoholpolitiken är när de bestämmer vilket parti de ska rösta på.

Rådslag om IOGT-NTOs värdegrund

RÅDSLAG Vad betyder IOGT-NTOs grundsatser och program? Det är en fråga som diskuteras i det pågående rådslaget om organisationens värdegrund. Accent har samlat några engagerade medlemmar från olika delar av rörelsen till ett samtal om hur de ser på medlemskapet och vad det innebär att vara medlem.

Det är en fråga som diskuteras i det pågående rådslaget om organisationens värdegrund. Accent har samlat några engagerade medlemmar från olika delar av rörelsen till ett samtal om hur de ser på medlemskapet och vad det innebär att vara medlem.

Välkommen till

www.accentmagasin.se

Här får du fortlöpande nyheter och fördjupande artiklar om alkohol- narkotika- och sociala frågor, folkrörelse- och nykterhetsarbete i Sverige och världen.

Möt människorna som tagit sig vidare från svåra livsomständigheter eller de som hjälper till.

Här kan du också tycka till om det du läser.

Åter igen, välkommen!

Chefredaktör Eva Åhlström

Taltidningen får ny form

Från och med Accent nr 7/09, som kommer i månadsskiftet september-oktober, kommer taltidningen att ges ut i digital form på daisy-skivor. Skivorna kan spelas upp antingen i en särskild daisyspelare, som de flesta synskadade redan har, eller i en dator med CD-fack. Från datorn går det också att ladda ner tidningen på en MP3-spelare och ta den med sig.

Synskadade kan vända sig till sin syncentral för att få en daisyspelare. Personer som av andra skäl föredrar att lyssna på tidningen kan höra sig för hos en hjälpmedelscentral om möjligheterna att få en spelare. Det går förstås också att själv köpa en daisyspelare. Den kostar mellan 3 000 och 5 000 kronor.

Medlemmar och prenumeranter som vill ha Accent som taltidning, men inte redan har det, är välkomna att kontakta oss på redaktionen - accent@iogt.se eller 08-672 60 51.

Chefredaktör Eva Åhlström

Posttidning B
Accent, Box 12825
112 97 Stockholm

Vårerbjudande: Otursförsäkring för 1 kr!

Bara för dig som är medlem

IOGT-NTO och SalusAnsvar har ett samarbete där en av våra största uppgifter är att värna om dig som medlem. Nu är våren på väg och det vill vi fira med ett erbjudande!

Om du tecknar en ny försäkring för ditt hem eller din bil senast den 15 maj 2009 får du **tilläggsförsäkringen Allrisk eller BilAllrisk* för endast 1 kr** under det första försäkringsåret.
(Gäller endast en gång per kund och för en tilläggsförsäkring.)

Allrisk och BilAllrisk är otursförsäkringar som ersätter sådant som inte ingår i dina vanliga försäkringar, till exempel om du tappar dina glasögon i sjön eller självriskan om din bil blir utsatt för skadegörelse.

Ring SalusAnsvar Kundcenter, telefon 0200-87 60 50, och teckna en försäkring idag.

Glöm inte säga att du tar del av vårkampanjen för att få din otursförsäkring.

Mer information hittar du på **www.salusansvar.se/iogtnto**

IOGT-NTO

i samarbete med

SALUSANSVAR

IOGT-NTO:s samarbete med SalusAnsvar har en nästan 70 år lång historia.

SalusAnsvar har under hela denna tid stött rörelsens arbete inom alkohol- och narkotikafrågor.

* Gäller om du tecknar minst en halvförsäkring